LJUBLJANA, 25. januarja 1971

ŠT. 1 — LETO X

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV

ZDRUŽENIH PAPIRNIC LJUBLJANA

PAPIRNICE KOLIČEVO

TOVARNE CELULOZE MEDVODE

PO 1071/1973

V deseto leto!

Pred desetimi leti, leta 1961, so mi dali ime NAŠE DELO. Tedaj sem začelo izhajati kot časopis papirničarjev. Nekateri so se bolj navduševali za ime Naš Papirničar, drugi Naša skupnost, spet tretji Kolektiv ali Vevški papirničar itd. Delavski svet Združenih papirnic Ljubljana se je odločil za sedanje ime. Bodi kakorkoli, prihajam že deseto leto med člane treh kolektivov — v Medvode, na Količevo in na Vevče, med njihove upokojence, med poslovne prijatelje, na nekatere forume in v ustanove, oglasim se pri vojakih, mladih članih vseh treh kolektivov, s svojo vsebino seznanjam tudi druge organizacije. Ob pomanjkanju raznih dejavnosti se trudim s svojo vsebino seznaniti vse svoje prijatelje. Za to vsebino sem hvaležen dopisnikom skozi teh deset let, pa čeprav se je nekdo oglasil morda samo enkrat, z nekaj vrsticami. Tudi to je bil prispevek, potrebna kapljica k napredku. Tak sem bil po vsebini, kakršnega so me napravili moji prijatelji — dopisniki. Pri »Delavski enotnosti« so mi tudi pomagali, da sem dobil zunanjo obliko, mislim, da privlačno. Na to sem ponosen.

Nisem se ukvarjal s propagando cenenih agitacij, ampak sem zasledoval razvoj svojih treh tovarn, gospodarjenje v njih, napredek v stroki, v idejnosti, v kulturnem in športnem življenju. Prinašal sem osebne vesti, stremel za tem, da se je marsikdo našel na mojih straneh, pohvalil zasluge, med vrsticami pa sem tudi pokritiziral. Zavedal sem se, da pisana beseda vedno več pomeni kot samo izgovorjena, ki se mnogokdaj pozablja. Članke iz mojih strani so ponatisnili tudi v drugih strokovnih revijah, v tovarniških in drugih časopisih. Čeprav gre samo za tri podjetja, sem le dal malo več poudarka tudi stroki, ker sem se zavedal, da ni veliko domače papirničarske literature. Spremljal sem domače in nisem pogreval tujih dogodkov, ki jih bralci zasledijo v dnevnem časopisju. Pogrešal pa sem leposlovne stvaritve, ki bi obeleževale življenje papirničarjev in bi bile karakteristične za papirničarstvo.

Že pred pričetkom so me zanimale nove gradnje v medvoški »Celulozi«, na Količevem in na Vevčah, borbe za dosego razvojnih možnosti. Opazil sem tudi neskladja, napake, malomarnost, nedisciplino, površnost, dobre ali slabe odnose. Zato so se moji sodelavci včasih zamerili tudi nekdaj dobrim prijateljem. Zato pa se ne žalostim, morda le oproščam. Vse kritike so bile dobronamerne. Če sem hotel biti objektiven, so morale biti moje strani odprte za pozitivna in negativna dogajanja. Vesel sem bil polemičnih člankov, toda bal sem se provokativnih, tendenčnih, s katerimi so dopisniki hoteli vnesti med moje prijatelje nezadovoljstvo in dezorganizacijo, kjer niso iskali napredek delovne skupnosti, ampak so iskali samega sebe. Ugotoviti napako in postati boljši pa je čisto nekaj drugega. Kot tak časopis sem se rojeval in tak rastel.

In za naprej! Želim še napredovati. Priporočam se vsem. Delavcem na dvorišču in pri strojih, pri prebiralnih, delovnih in pisalnih mizah, predsednikom in članom komisij in odborov, organizacij in društev. Honorar za prispevke že ni več čisto simboličen. Bolj kot to, pa mora dopisnike voditi želja po obveščanju in informiranju sodelavcev, ki si želijo, ali celo zahtevajo pojasnila na pretekla, sedanja in bodoča dogajanja. Le tako bodo stroški izhajanja utemeljeni in dobro naloženi, branje pa koristno in prijetno, moji bralci pa bodo na čistem brez večjih negativnih ali pozitivnih presenečenj.

»NAŠE DELO« — urednik
in uredniški odbor

Proslava 20-letnice samoupravljanja v Tovarni celuloze Medvode

MEDVODE, JANUARJA — Kolektiv tovarne celuloze Medvode se je ob zaključku poslovnega leta 1970 zbral dne 26. XII. na družabnem večeru v dvorani TVD Partizan v Medvodah. Družabni večer ob zaključku poslovnega leta, ki je mimogrede rečeno že postal tradicija, je bil letos združen s proslavo 20-letnice samoupravljanja, obenem pa so bile podeljene nagrade za dolgoletno delo.

Proslavo je začel novoizvoljeni predsednik osnovne organizacije sindikata tovarne tov. Vukašin Lutovac. Po uvodnih besedah predsednika sindikata je v počastitev 20-letnice samoupravljanja v Tovarni celuloze Medvode spregovoril tov. Dominik Tomažin, sedanji predsednik delavskega sveta podjetja, ki je med drugim dejal: »Danes praznujemo 20 let, ko je bilo na spominsko ploščo na našem tovarniškem dvorišču zapisano »TOVARNO DELAVCEM«. Leta 1950 so dobili delovni ljudje Jugoslavije poleg pravice do dela, pravico upravljati s tovarno in z njo gospodariti.

Danes je za nami 20 let samoupravljanja. Vsako leto je bilo po svoje pestro, vrstile so se težave vseh vrst, ki so jih člani DS, UO, skupaj s strokovnimi delavci in celotnega kolektiva, skušali reševati na najboljši način, da bi tovarna delala, živela in napredovala.

Pred 20 leti sta bila prvič izvoljena predstavniška organa — DS in UO, ki nista imela lahke naloge, saj ni bilo praktično nobenih izkušenj. Bila je planska proizvodnja, važno je bilo predvsem narediti čim več in v čim krajšem času. Z večjim delom ustvarjenega dohodka še ni smel razpolagati kolektiv. Borili smo se, da je bil plan proizvodnje za tekoče leto hitro izvršen. Z glasom sirene smo se vsakokrat veselili delovne zmage.

Pozneje pa se je kaj hitro pričela bitka za kvaliteto proizvodnje. Žal je bila naša tovarna najstarejša v naši panogi. Imeli smo samo stare stroje. Čeprav se je kolektiv trudil, ni mogel konkurirati drugim, modernejšim tovarnam v Jugoslaviji, ki jih je zgradila družba. Začeli smo bitko za modernizacijo proizvodnje in hkrati za povečanje tovarne. Naša tovarna, upam si trditi, je ogromno dala družbi, vendar pa le s težavo uspela pri razpisu posojila na 32. natečaju za rekonstrukcijo. Ne bom navajal koliko truda, potov, razpravljanja je bilo potrebno, da smo dobili malenkostna sredstva za izgradnjo nujnih objektov za proizvodnjo (priprava kisline, sortacije in belilnice), ker bi drugače že takrat morali tovarno ustaviti.

Leta 1962 se je naš kolektiv združil s Papirnico Vevče v skupno podjetje z upanjem, da bomo v skupnem podjetju lažje uresničili izgradnjo obeh tovarn. Ideja je bila dobra, toda ni šlo po razvojnem programu, ki ga je CDS na eni od svojih sej sprejel. Prevladovala so preveč lokalna mišljenja, skupni interesi pa so bili postavljeni na slepi tir. Bojazen, da se bo ena tovarna na račun druge preveč razvila, je bila prevelika. Zato nismo prišli do sklepov, ki bi bili v korist obeh tovarn. V letih, ko smo bili skupaj, se je v Celulozo zelo malo investiralo. Očitalo se nam je celo, da nas Papirnica živi. Za vnaprej tudi ni bilo nobenih izgledov, zato se je naš kolektiv in DS lansko leto odločil, da nadaljuje pot samostojno in v širši integraciji papirne industrije v Sloveniji. So pa tej odločitvi botrovale tudi objektivne težave. Papirnica Vevče se ravno tako bori za rekonstrukcijo zastarele tovarne na Vevčah, kakor tudi ostala slovenska papirna industrija. Le združena sredstva vse slovenske papirne industrije lahko prinesejo pozitiven razvoj.

Celuloza v Medvodah se mora razvijati še naprej, zato je skrb za rekonstrukcijo ena izmed glavnih nalog današnjega DS in vodstva podjetja.

V preteklem obdobju smo v naši tovarni posvečali tudi veliko skrb kadrom, ki bodo kos vedno hitrejšemu razvoju tehnologije. Skrb za delovnega človeka je bila na vseh sejah prisotna. Veliko delovnih mest je izboljšanih. Delovna mesta na katerih je danes še vedno težavno

Nadaljevanje na 3. strani

Papirnica Vevče

GIBANJE PROIZVODNJE V MESECU DECEMBRU 1970

	Plan	Doseženo XII. 1970	Doseženo L. 1970	Izkoriščenje zmogljivosti L. 1970	Izkoriščenje zmogljivosti L. 1969
Klasični papirji	100	101,4	102,2	90,5	91,1
Premazni papirji	100	50,4	71,2	52,4	46,5
Skupaj papir	100	91,8	96,5		
Lesovina	100	59,7	100,7		

V mesecu decembru proizvodnega plana nismo dosegli iz več razlogov, in sicer: proizvodnje papirjev nizkih gramskih tež, povečanega izmeta ter povečane zaloge nedovršene proizvodnje konec meseca. Tako smo izdelali poleg offset papirjev večje količine bankposta, mehanografskih papirjev ter pelurja. Proizvodnja standardnih vrst se znižuje, zelo se je zmanjšal obseg srednjefinih vrst. Izmet se je v primerjavi s preteklimi meseci zvišal za ca. 2 %, zastoji na PS pa so ostali na isti višini. Proizvodnja premazanih papirjev je bila zaradi pomanjkanja naročil še vedno nizka. Več kot enostransko smo izdelali obojestransko premazanih papirjev, predvsem »Emone«. Zastoji so ostali na višini preteklih mesecev, izmet pa se je precej znižal (14,8 %).

Zaradi večno manjše proizvodnje srednjefinih papirjev zmanjšujemo tudi proizvodnjo lesovine in smo tako v mesecu decembru obratovali samo z enim brusilnikom.

Papirnica Količevo

GIBANJE REALIZIRANE PROIZVODNJE — DECEMBER 1970

Izdelek	December 70 / Plan dec. 70	Leto 1970 / Plan 1970	December 70 / December 69	Leto 1970 / Leto 1969
Količinsko v %				
Papir	94.5	108.8	61.9	71.7
Karton	100.4	97.9	115.7	116.1
Lepenka	101.7	94.2	132.4	99.9
Skupno	99.6	99.4	102.9	103.4
Proizv. lesov.	91.6	94.2	91.4	120.0
Vrednostno v %				
Papir	106.9	106.1	85.2	84.6
Karton	109.9	104.5	145.7	151.6
Lepenka	99.9	98.9	124.4	107.8
Skupno	108.3	104.3	127.2	127.6
IZVOZ				
Količinsko v %				
Papir	80.3	111.1	55.3	138.8
Karton	102.7	100.9	97.5	109.2
Lepenka	—	—	—	—
Skupno	93.0	105.3	75.8	120.5
Vrednostno v %				
Papir	94.6	107.0	69.5	152.8
Karton	96.0	95.9	122.3	125.1
Lepenka	—	—	—	—
Skupno	95.4	100.6	92.7	134.0

ČASOVNO IZKORIŠČANJE ZMOGLJIVOSTI PROIZVODNIH STROJEV — DECEMBER 1970

Stroj	Koledarski čas - ure	Remont ure	Prazniki ure	Zastoji ure	Zastoji %	Izkoriščenost strojev %	Proizvodnja na stroju ton
PS I	744	56	24	18	2.8	86.8	79.9
PS II	744	—	24	24	3.3	93.5	338.6
KS I	744	—	24	19	2.6	94.2	608.6
KS II	744	—	24	35	4.9	92.1	1.156.4
LS (popr.)	744	—	24	15	2.1	94.8	204.7
Skupno	744	11	24	22	3.1	92.3	2.388.2
Brusilnica	744	—	24	16.5	2.3	94.6	530.4

NETO PROIZVODNJA NA ZAPOSLENEGA

	Zaposleno	%	Proizv. na zaposlenega %
Poprečje v letu 1969	683	100	100
December 1970	704	103.1	102.8
Poprečje v letu 1970	702	102.8	100.6

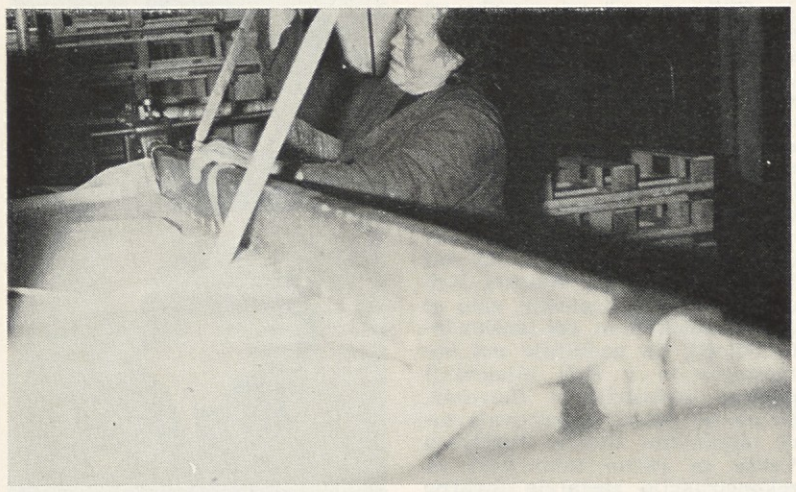

II. pomočnik pri III. rezalnem stroju Ivanka Kosmus

Sklepi organov upravljanja

KOLIČEVO, JANUARJA — Delavski svet je na zadnji seji v preteklem letu sprejel novi pravilnik o delovnih razmerjih, ki je usklajen s statutom podjetja ter s spremembami temeljnega zakona o delovnih razmerjih. O pravilniku, ki na drugačen način ureja posamezna področja iz delovnih razmerij, kakor so bila urejena prej, bomo obširneje poročali v prihodnji številki našega glasila.

Na isti seji je delavski svet sprejel tudi pravilnik o ugotavljanju in delitvi dohodka, ki v precejšnji meri spreminja sedanjo ureditev tega področja. Po novih določilih pravilnika se bo z letnim finančnim planom opravila delitev dohodka ter se določila kalkulativna vrednost točke, po kateri se bo osebni dohodek izplačeval med letom. Ob določenih časovnih obdobjih pa se bo delavcem izplačeval del dobička, seveda, če bo ustvarjen. Vsa izplačila bodo tako temeljila na ugotovljenih rezultatih poslovanja in ne na predvidevanjih kot do sedaj. Podrobneje pravilnik ureja tudi ukrepe, ki jih mora podjetje sprejeti, če ne bo dosegalo planiranih rezultatov.

Kot vsako leto in v skladu z zakonskimi predpisi je bilo potrebno sprejeti tudi plane realizacije, investicijskega vzdrževanja, amortizacije ter reprezentance in reklame za leto 1971. Sprejeti plani se deloma razlikujejo od lanskoletnih, le plan amortizacije predvideva enako stopnjo kot je bila v preteklem letu.

Delavski svet je na seji ustanovil novo delovno mesto vodje celotne proizvodnje, ki v organizacijskem pogledu spada pod vodjo tehnično proizvajalnega sektorja, medtem ko je nadrejeno vodji proizvodnje papirja in kartona, vodji proizvodnje lepenke in vodji proizvodnje lesovine.

Ker je minila štiriletna mandatna doba direktorja podjetja, je bilo potrebno v skladu z zakonom in statutom podjetja ponovno razpisati delovno mesto direktorja podjetja. Imenovana je bila razpisna komisija za izvedbo razpisa in izbire najprimernejšega kandidata, ki jo sestavljajo Stane Skok, dipl. iur., — predsednik ter člani Janez Cerar, Ivan Jeretina, Miro Avbelj in inž. Ljubo Milić.

Namesto Franca Struklja in inž. Cirila Ogrina, katerima je delovno razmerje v podjetju prenehalo in sta bila člana odbora za medsebojne odnose oziroma poslovnega odbora, je delavski svet izvolil na predlog komisije v poslovni odbor inž. Bogdana Lampiča, v odbor za medsebojne odnose pa Jožeta Mihelčiča.

Poslovni odbor je imel v tem obdobju dve seji, na katerih je izdelal posamezne predloge, ki jih je sprejel delavski svet in o katerih smo že pisali. Obravnaval je rezultate poslovanja podjetja, podrobneje pa je razpravljal o likvidnosti, ki se je v zadnjem času močno poslabšala in že resno ogroža normalno poslovanje. Sprejeti so bili nekateri sklepi, katerih cilj je, da se nelikvidnost zmanjša. V določeni meri bo potrebno usmerjati prodajo naših proizvodov v skladu s plačilnimi možnostmi kupcev, večjo pozornost bo potrebno posvetiti izvozu, kjer kljub slabšim rezultatom hitreje pridemo do poplačila terjatev. V večji meri pa bo potrebno poostriti poslovanje in zahtevati od kupcev izstavitev akceptnih nalogov ter se posluževati poslovanja z menicami.

Odbor za medsebojne odnose je na prvi seji v mesecu januarju obravnaval kršitve delovne dolžnosti ter storilcem izrekel ustrezne ukrepe, poleg tega pa obravnaval še posamezna kadrovska vprašanja in sprejel predlog plana sredstev, namenjenega za rekreacijo v letu 1971. Odbor je na novoustanovljeno delovno mesto — vodja celotne proizvodnje razporedil dipl. inž. Miha Svetlina, na izpraznjeno delovno mesto strojnika I v kalorični centrali, ker je odšel v pokoj tov. Košak, pa je razporedil Jožeta Bizjaka. Nadalje je odbor iz finančno računovodskega sestorja premestil v planski oddelek tov. Zdenko Kovačič ter nekaterim delavcem zvišal osnove pri izplačilu osebnega dohodka in to v primerih, ko ti niso prejemali s pravilnikom določenih osnov, ampak se jim je zato, ker so bili začetniki, odtegovalo določeno število točk. Odbor je sklenil predlagati delavskemu svetu ustanovitev delovnega mesta pomočnik vodje kalorične centrale, kar je za normalo obratovanje centrale brez dvoma nujno potrebno. Nadalje je odbor sklenil predlagati delavskemu svetu, da se pravilnik o rekreaciji ne spremeni ter da se za dopuste in druge namene, določene s tem pravilnikom, izplačujejo v letu 1971 enaki zneski kot v letu 1970

Drugi kongres samoupravljavcev

VEVČE, JANUARJA — Do drugega kongresa samoupravljalcev nas loči le še nekaj mesecev. Republiški svet ZSS in republiška konferenca SZDL sta sporazumno z drugimi organizacijami že imenovali slovenski koordinacijski odbor.

Vsebinska zasnova II. kongresa je v glavnem že določena. Sklenili so tudi, naj se vse nadaljnje priprave na kongres v Sloveniji usmeri v enoten nastop delagatov iz Slovenije v kongresni diskusiji. Kongres naj bi sprožil napreden in ustvarjalen pritisk za nadaljnji samoupravni razvoj jugoslavanske socialistične skupnosti. Če bi dovolili, da bi se spremenil le v splošno diskusijsko tribuno, ne bi opravil svojega poslanstva. Kongres mora razčistiti predvsem temeljne dileme družbenoekonomskih odnosov in družbeno-političnega sistema, rešiti problem odgovornosti in odločanja in zagotoviti vzporeden razvoj učinkovitih samoupravnih odnosov. Rečeno je, da bo razočaran tisti, ki misli, da bo kongres odločil o materialnih zadevah. Njegova naloga je političnega značaja, bil pa naj bi ustvarjalen.

Uvodni referat bo imel član sveta federacije tov. Edvard KARDELJ. V njem bo prikazal osnovne značilnosti in najvažnejše izkušnje dvajsetletnega razvoja samoupravljanja v Jugoslaviji.

Znane so tudi že nekatere delovne organizacije nosilke razprav za obravnavanje posameznih važnih in aktualnih tem. Razpravljale bodo o modernizaciji in višku delovne sile, o oblikovanju dohodka v delovnih organizacijah o delitvi dohodka, o združevanju sredstev, o neposrednem in posrednem upravljanju, o integraciji združenega dela, o medobčinskem sodelovanju, o dijaških samoupravah na šolah in podobno.

Odslej še 1000 din zraven

VEVČE, JANUARJA — Vse starejše člane kolektiva bo verjetno zanimal sklep komisije za delitev dohodka in osebnih dohodkov, ki ga je potrdil tudi DS na svoji seji dne 28. 12. 1970. Po tem sklepu bo vsak delavec, ki odhaja v pokoj, prejel dodatno k drugim prejemkom še 1000 din nagrade. Tako bo skupni prejemek ob odhodu v pokoj ugotovljen takole: Poprečje OD zadnjih treh mesecev pred odhodom v pokoj se pomnoži z odstotkom let, ki jih je delavec prebil v podjetju. Sto odstotkov pri tem izračunu predstavlja 40-letna delovna doba pri moških in 35-letna pri ženskah. K temu dobljenemu znesku pa se prišteje še 1000 N din.

Oglejmo si primer: Delavec, ki mu je povprečje OD zadnjih treh mesecev znašalo 1630 din in je bil 36 let v podjetju, bo prejel:

$$\frac{100 \cdot 36}{40} = 90\ \%$$

$$\frac{1630 \cdot 90}{100} =$$

$$= 1467 + 1000 = 2467 \text{ N din}$$

Ta delavec bo torej ob odhodu v pokoj prejel poleg zaslužka za zadnji mesec dela še 2.467 din.

Čestitamo k pridnosti

VEVČE, JANUARJA — Ko je tovariš Stane Jalovec še obiskoval tehniško šolo za strojno stroko, je bil naš štipendist. Kot strojni tehnik je postal pripravnik v tovarni in šel, čeprav strojnik, skozi celotno proizvodnjo papirja. To mu bo pri nadaljnjem delu tudi koristilo. Po pripravniškem stažu je postal koristna pomoč v energijskem oddelku.

Vse to pa ni glavno. Kot pripravnik se je vpisal na strojno fakulteto in 8. I. 1971 prinesel potrdilo o opravljenem študiju I. stopnje. Res pohvalno, da je Stane poleg službene dolžnosti zmogel tudi zahtevni študij.

K naslovu »Inženir strojništva« mu iskreno čestitamo in želimo mnogo uspehov pri delu, dosti osebnega zadovoljstva, vse dobro pa tudi na odsluženju vojaškega roka, ki ga bo moral kmalu nastopiti.

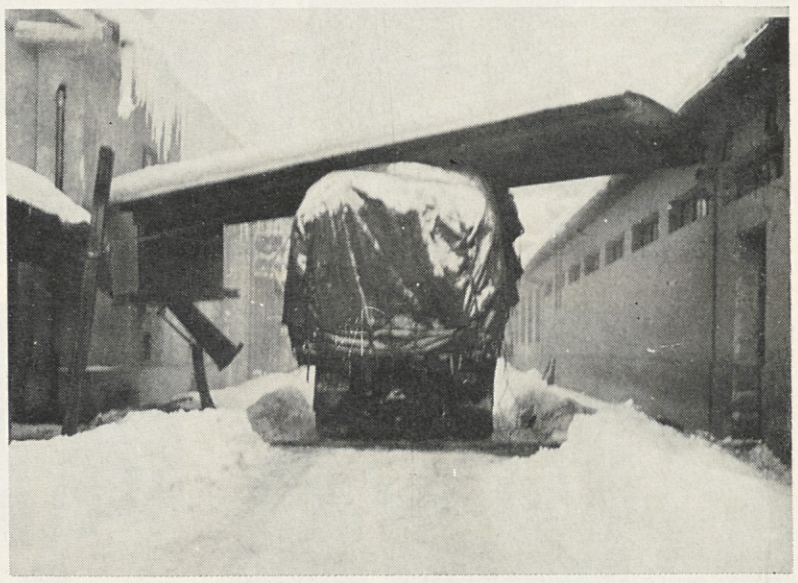

Izgleda, da so nas tovornjaki prevoznega podjetja »Gorjanci« »vzeli na piko«
Iz fotografije je lepo razvidno, kako je tovornjak odtrgal streho in jo odpeljal nekaj metrov naprej

Proslava 20-letnice samoupravljanja v Tovarni celuloze Medvode

Nadaljevanje s 1. strani

delo, bomo skušali še izboljšati. Pravilno nagrajevanje ljudi pa naj bo še naprej ena od nalog samoupravnih organov, kot je bila doslej.

Zahvaljujem se vsem, ki so kdaj koli doslej sodelovali v organih upravljanja, vsem predsednikom DS in UO, članom komisij DS itd., ki so nesebično delali za razvoj samouprave in v korist tovarne.

V bodoče nas čakajo še težke naloge, ki jih bo moral reševati DS, zato priporočamo, da kolektiv v organe upravljanja voli ljudi, ki bodo kos resnim problemom. in bodo sprejemali take sklepe, ki bodo v dobro celotnemu kolektivu.

Na koncu čestitam vsem nagrajencem za dolgoletno delo v tovarni. Skromna nagrada naj bo priznanje in spodbuda za nadaljnje delo. Vsem skupaj pa želim srečno Novo leto 1971.«

V krajšem govoru je nato direktor podjetja Slavko Zule spregovoril o poslovanju tovarne v letu 1970, o uspehih in težavah tako pri tekočem poslovanju kot pri prizadevanjih za nadaljnji razvoj zastarele tovarne.

Predsednik delavskega sveta in direktor podjetja sta nato podelila nagrade za dolgoletno delo in čestitala nagrajencem!

Nagrade so prejeli:

1. 50 % poprečnega osebnega dohodka — za 25 let dela v tovarni:

Avguštin Vinko
Korbič Stanko
Kuralt Ivan
Štalc Vinko

— za 20 let dela:

Jenko Jože

— za 19 let dela:

Gaber Franc
Kosmač Anton

— za 18 let dela:

Kopač Franc — 1929
Gruden Jernej
Stanonik Peter

— za 17 let dela:

Čarman Franc
Dolenc Janez
Golar Jože
Kozjek Ivan
Oblak Silvo
Košenina Alojz
Mihovec Matevž
Tomažin Dominik
Žun Vinko

— za 16 let dela:-

Cvek Franc

Nadaljevanje na 4. strani

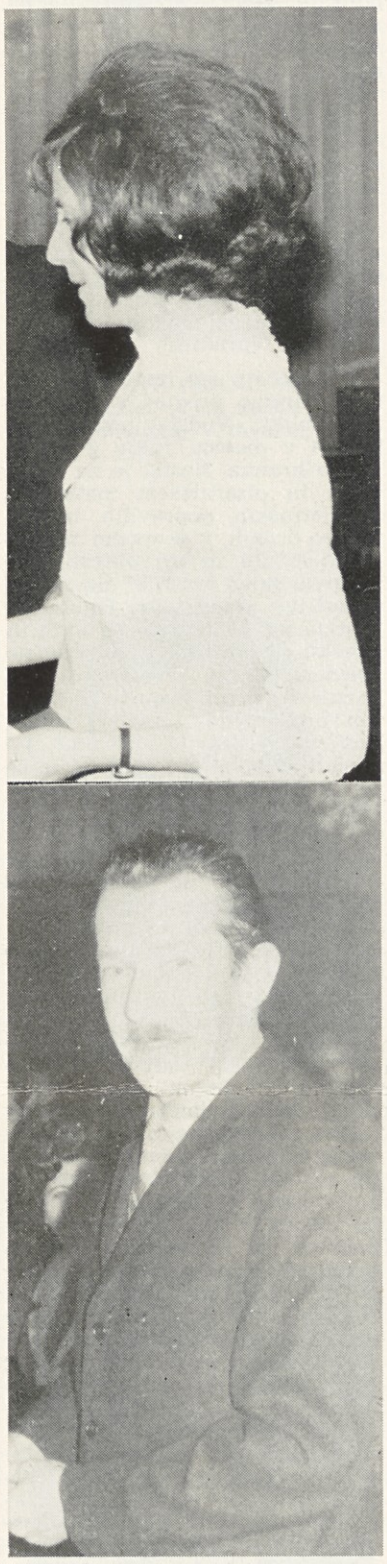

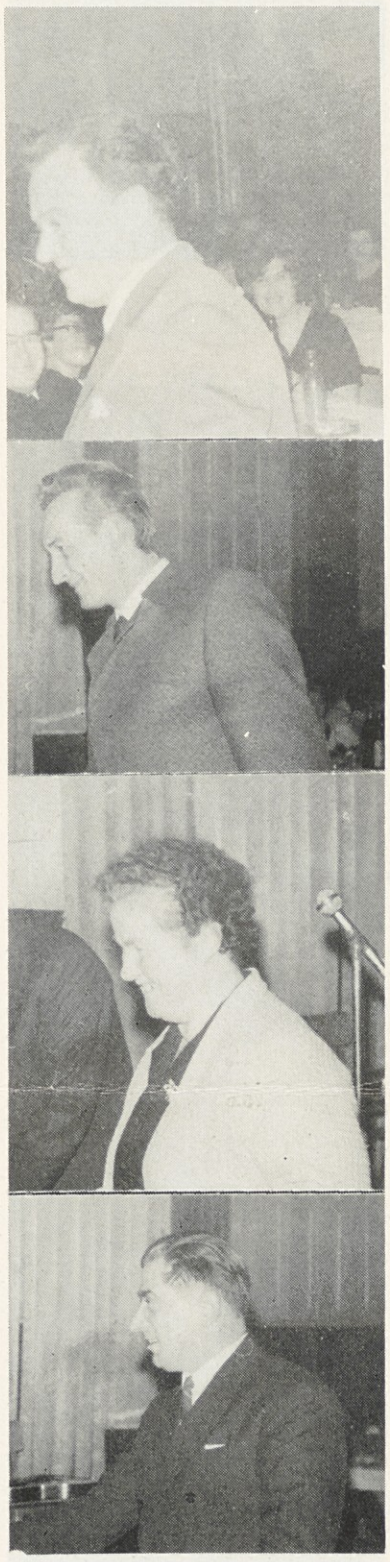

Proslava 20-letnice samoupravljanja v Tovarni celuloze Medvode

Nadaljevanje s 3. strani

Debeljak Milan
Dobnikar Jože
Gaber Albin — 1932
Gaber Janez
Kos Vinko
Marinko Ivan
Podviz Ivan
Šušteršič Anton
Fric Ignac

— za 15 let dela:

Kuralt Franc
Ločniškar Jože
Rozman Andrej

2. ročne ure:

— za 15 let dela:

Kuralt Franc
Ločniškar Jože
Rozman Andrej

— za 14 let dela:

Dobnikar Franc
Dolinar Anton
Drešar Jože
Križnar Janez
Leben Ivan
Perger Matija
Plečec Rudi
Praprotnik Jože

— za 13 let dela:

Bertoncelj Kristina
Dolinar Pavel
Ferlež Ivan
Fras Majda
Petač Marija
Rozman Anica
Sobolčec Jure
Virant Lado

— za 12 let dela:

Petač Slavka
Plečec Metod
Šušteršič Franc

— za 11 let dela:

Dimc Ivanka
Poženel Riko
Raduha Franc

— za 10 let dela:

Avguštin Franc
Bernard Rozalija
Čarman Jože
Dimc Niko
Gaber Jakob
Gorenc Marija
Knific Rajko
Kozamernik Franc
Kozamernik Stanislav
Lejko Jože
Mihovec Andrej
Novak Mirko
Rež Aleksander
Salkić Huso
Šuštaršič Jože
Volčin Anton

Po podelitvi nagrad se je razvil prijeten družabni večer, v katerem je člane kolektiva zabaval ansambel Igorja Jamnika. Vse do jutranjih ur ni prenehalo veselo in prijetno razpoloženje, v katerem so se poleg mladine razživeli tudi starejši člani kolektiva. Res prijeten večer, ki bo vsem udeležencem ostal še dolgo v lepem spominu.

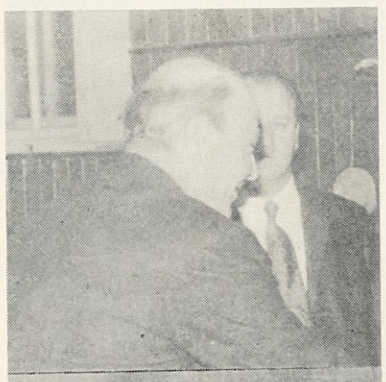

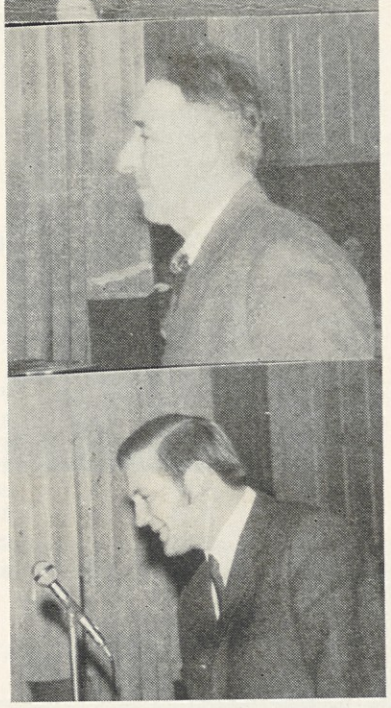

Pregled stroškov

VEVČE, JANUARJA — Izvršilni odbor tovarne je prav gotovo zelo pomemben organ upravljanja, saj predstavlja v samoupravnem ustroju odbor, ki kreira poslovno politiko podjetja in skrbi za izvrševanje najpomembnejših odločitev kolektiva, predseduje pa mu direktor. Spričo svoje pomembnosti brez dvoma potrebuje analize, na osnovi katerih lahko vsak trenutek učinkovito ukrepa v smislu poslovnega uspeha. Iz zapiskov sej izvršilnega odbora, ki so na vpogled vsem zaposlenim, je v zadnjih mesecih videti neke vrste »analitskih podatkov« pod naslovom »pregled stroškov po normativu«. Sleherni, ki se za poslovanje podjetja in njegove rezultate zanima, ne more mimo te rubrike, ne da bi zastavil nekaj temeljnih vprašanj.

V izvlečkih sej izvršilnega odbora beremo pregled stroškov v tejle obliki: »Vodstvo podjetja izkazuje v mesecu juliju 24.856,50 din prihranka. Nastal je na režijskem in pisarniškem materialu, PTT stroških, popravilih, izvršenih po drugih, v skupnem znesku 25.794,60 din in pri obrestih na poslovni sklad 62.837,57 din zaradi oprostitve plačevanja. Izguba je nastala na OD, raznih stroških in stroških denarnega in plačilnega prometa«. Dalje »Proizvodnja izkazuje v mesecu avgustu 28.338,12 din prekoračitev. Nastale so na postavki popravila, izvršena po drugih 29.892,50 din. Izguba je še na amortizaciji 1.603,22 din zaradi nabave novega viličarja OM, na OD režije 17.610,54 din in na vzdrževalnih delih delavnic 9.931,42 din. Prihranek pa je nastal na manjših nepomembnih postavkah.« Potem: »Brusilnica prikazuje izgubo na materialu, ker smo zaradi pomanjkanja brusnega lesa iglavcev uporabili hlodovino, ki je dražja«. (Tu ni navedene nobene številke)! Značilno je, da so »prihranki« zaradi ukinitve plačevanja obresti na poslovni sklad podani do pare natančno za vsa obračunska mesta. Za premazni oddelek se iz meseca v mesec navaja tako zvana izguba na amortizaciji v višini od 158.888,42 do 159.594,16 din. To je značilen podatek, ki ne sodi k pregledu stroškov. Če se je podjetje odločilo za zvišanje amortizacijske stopnje pri osnovnih sredstvih premaznega oddelka, ker mu zakon to že nekaj let dovoljuje, je to stvar, s katero smo računali že vnaprej in ki dejanske moči podjetja bistveno ne spremeni. Z vsakomesečnim navajanjem številke si potem, ko smo to sklenili, nimamo kaj več pomagati. Nasprotno, številka zamegljuje jasno sliko tistim, ki hočejo iz jedrnatih poročil videti ali se kvaliteta poslovanja v tovarni dviga ali pada. Prav tako brezplodno je navajanje izgube, ki je nastala na amortizaciji zaradi nabave novega viličarja. Podjetje, in če hočemo izvršilni odbor, se je na zečetku leta zavestno in v skladu s predpisi odločilo, da se lahko sproti ustvarjeni dobiček koristi za nabavo nujno potrebnih osnovnih sredstev, ki se bodo seveda amortizirala. Bolj analitično bi bilo, poleg »izgube« v obliki amortizacije, navesti še, koliko so se znižali stroški v proizvodnji zaradi nabave tega viličarja. Proizvodni stroški, kot pomembna slika stanja so praviloma spregledani. Tu številk zmanjka in se pogosto stvar opiše s tem, da se gibljejo v predvideni višini. Morda bi bilo preveč pričakovati tako točnih številk kot npr. pri obrestih na poslovni sklad in amortizaciji, vendar bi že tisočkrat manj natančna številka zelo veliko povedala. Po vtisu, ki ga dajejo navedena dejstva, bi postavil naslednje vprašanje:

Kaj lahko izvršilni odbor na osnovi sedanjega pregleda stroškov ukrene dobrega ali slabega, da bo stanje iz meseca v mesec boljše ali slabše?

Ali je komurkoli na osnovi takega pregleda stroškov lahko jasno, zakaj gre uspeh podjetja po poti, ki nam je znana: zaradi cen surovin, zaradi prodajne politike, zaradi kvalitete dela, zaradi investicijskega vlaganja ali morda zaradi predpisov?

V decembrskem poročilu IO je povedano, da je naša tovarna med najslabšimi, kar zadeva proizvodne stroške. Sama od sebe se postavljajo nadaljnja vprašanja:

Ali IO ne čuti potrebe po poznavanju razlogov za visoke proizvodne stroške?

Kje so podatki, ki bi pokazali koliko nas v takem trenutku stane proizvodnja 1 tone posameznih vrst papirja?

Kje so podatki, ki bi povedali, katera vrsta papirja nam pri danih tržnih razmerah prinese največ dobička in katero vrsto papirja morda lahko brez škode črtamo s programa?

Pred časom so iz analitskega oddelka prihajali mesečni pregledi direktnih stroškov, kjer je bilo razvidno, kako se je poraba surovin spreminjala iz meseca v mesec nasproti normativni porabi. Ti sicer oprejemljivi podatki tudi niso prikazovali prave slike dela, saj je bila primerjava opravljena z mesečnim poprečjem, proizvodni program pa je vsak mesec drugačen. Potrebujemo normative vnosov za vsako vrsto papirja posebej in primerjavo dejanskega vnosa s tovrstnim normativom. Seveda zahteva taka primerjava tekoče strokovne meritve. Le-te so tovarni prav tako potrebne kot tehnične meritve. Samo poznavanje stroškov za vsako vrsto papirja posebej nas lahko privede do smotrnega spreminjanja asortimenta proizvodnje in smotrnih tehnoloških sprememb. Obstaja mišljenje, da stroškov za vsak papir posebej ni mogoče spremljati, ker, kot mi je znano, smo si od neke avtoritete pustili sugerirati, da papirna industrija ni apoteka, temveč procesna industrija. Papirna industrija je v principu res procesna industrija in v procesni industriji je želja opirati se na primerjave, dobljene z merjenjem skozi daljše obdobje. Če pa ima taka tovarna tako pester program, kot ga ima naša, potem je jasno, da je proizvodnja diskontinuiren proces in da je treba pri analizi stroškov s to diskontinuiteto računati. Opustimo teoriziranje, ki ni v skladu z našo prakso, če nam že razmere ne dovoljujejo prakse idealizirati. Poslužimo se metod, ki jih je mogoče prilagoditi dejanskemu stanju. Pridimo na dan s številkami, ki nas bodo resnično usmerjale k napredku. Če tega v danem trenutku ne moremo, se odrečemo še navajanju mrtvih, do pare natančnih številk. Te nam poslovanja gotovo ne bodo olajšale.

Na koncu podajanja svojih osebnih pogledov bi želel, naj se članka ne jemlje kot izraz kroničnega kritizerstva, temveč kot dobronamerno opombo, zakaj tistim, ki so na tovarno kakorkoli vezani, ne more biti vseeno, kako se vodilni forum loteva problemov, od katerih je odvisna naša prihodnost.

Ob življenjskem jubileju jim bomo segli v roko

VEVČE, JANUARJA — V letošnjem letu bo 14 članov kolektiva slavilo svoj življenjski jubilej — 50-letnico svojega rojstva. Ob tej priložnosti že kar v začetku leta čestitamo vsem in želimo še mnogo življenjskih uspehov. Da bi se jih pa tudi sodelavci spomnili pravočasno pa navajamo njihova imena in datum rojstva.

1. **Gašperšič Vera 3. 1. 1921.**
2. **Vengust Albin 23. 2. 1921.**
3. **Hočevar Marija 28. 2. 1921.**
4. **Perčič Justina 2. 3. 1921.**
5. **Prepeluh Ana 12. 6. 1921.**
6. **Trajkovič Vlado 27. 6. 1921.**
7. **Potočnik Ciril 1. 7. 1921.**
8. **Lednik Janez 22. 7. 1921.**
9. **Turnšek Marija 21. 8. 1921.**
10. **Grm Ana 5. 9. 1921.**
11. **Smrekar Milka 17. 9. 1921.**
12. **Cajhen Karel 3. 11. 1921.**
13. **Premrl Ivan 14. 11. 1921.**
14. **Moškrič Janez 17. 12. 1921.**

Delavski svet Tovarne celuloze Medvode

Ob 20-letnici samoupravljanja v tovarni celuloze Medvode vam predstavljamo delavski svet podjetja, ki je bil izvoljen na volitvah dne 25. III. 1970. Polovica članov je bila izvoljena za enoletno dobo, polovica pa za dvoletno.

TOMAZIN LADO, predsednik DS, roj. 31. 7. 1933, na delovnem mestu pomočnik vodje proizvodnje celuloze, v tovarni dela od 22. 4. 1953

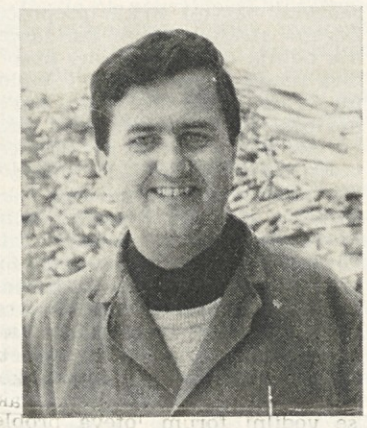

ROZMAN ANDREJ, namestnik predsednika DS, rojen 21. 2. 1937, na delovnem mestu vodja priprave lesa, v tovarni dela od 16. 9. 1953

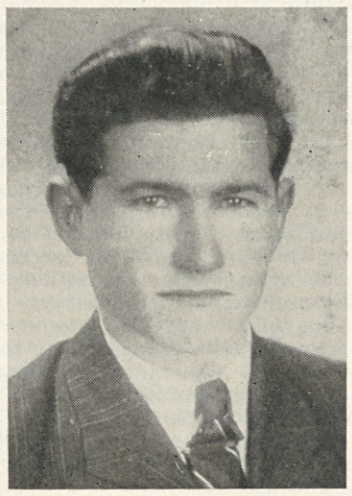

BURGAR JANEZ, rojen 25. 1. 1920, na delovnem mestu tesar I, v tovarni dela od 4. 3. 1964

DIMC NIKO, roj. 29. 11. 1940, na delovnem mestu kuhar celuloze, v tovarni dela od 1. 7. 1958

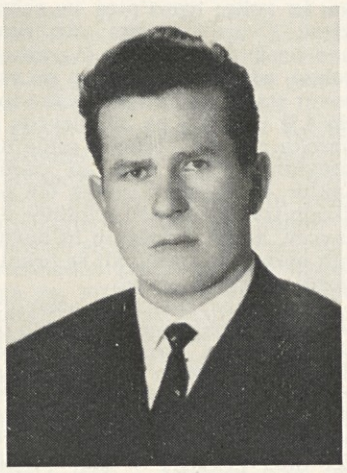

DOBNIKAR JOŽE, roj. 21. 4. 1933, na delovnem mestu vodja zidarske delavnice, v tovarni dela od 1. 8. 1955

GABER JAKOB, roj. 13. 5. 1922, na delovnem mestu referent za gradbeno vzdrževanje, v tovarni dela od 1. 10. 1960

GABER ROMAN, roj. 9. 8. 1927, na delovnem mestu vodja ekspedita, v tovarni dela od 2. 12. 1946

GLEŠČIČ MILAN, roj. 20. 5. 1925, na delovnem mestu kurjač, v tovarni dela od 26. 3. 1947

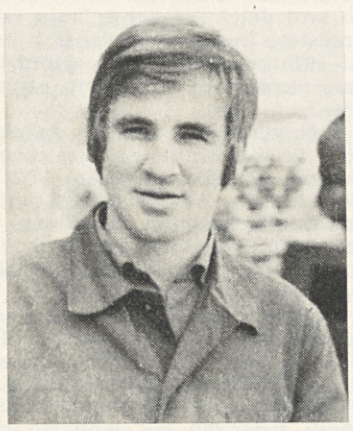

HOČEVAR FRANC, roj. 1. 4. 1947, na delovnem mestu izparilec pinotana, v tovarni dela od 4. 8. 1964

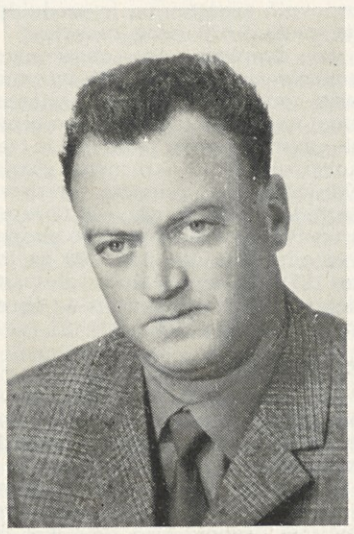

KOPAČ FRANC, roj. 1. 7. 1929, na delovnem mestu vodja montažne skupine, v tovarni dela od 1. 9. 1952

KOPAČ FRANC, roj. 15. 2. 1920, na delovnem mestu zidar — šamoter, v tovarni dela od 10. 4. 1947

KOPRIVNIK IVAN, roj. 10. 5. 1924, na delovnem mestu izmenski vodja priprave lesa, v tovarni dela od 13. 6. 1949

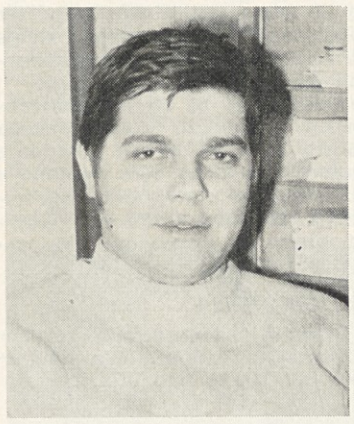

KORBIČ JOŽE, roj. 28. 2. 1941, na delovnem mestu skladiščnik klora, v tovarni dela od 1. 8. 1960

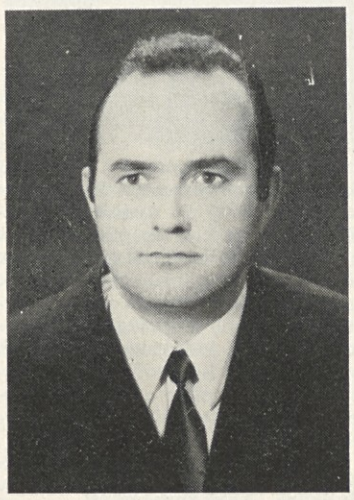

KOS VINKO, roj. 14. 1. 1935, na delovnem mestu kurjač, v tovarni dela od 9. 9. 1957

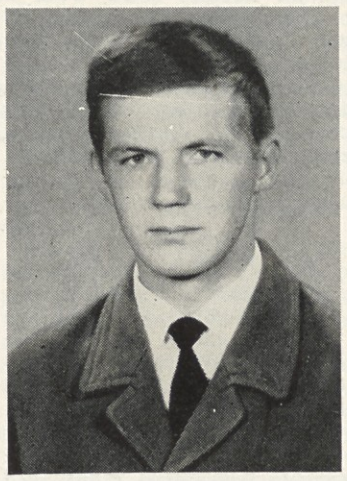

KOZAMERNIK FRANC, roj. 2. 10. 1943, na delovnem mestu voznik kranskega dvigala, v tovarni dela od 28. 5. 1959

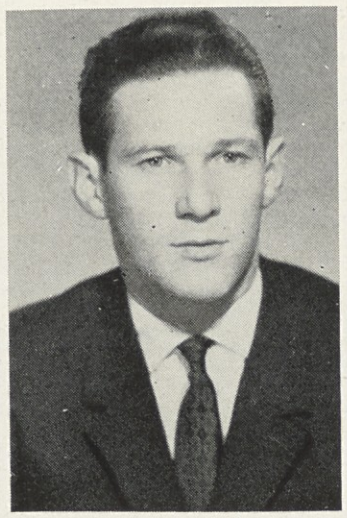

LUŠTREK FLORIJAN, roj. 4. 5. 1942, na delovnem mestu ključavničar I, v tovarni dela od 1. 10. 1960

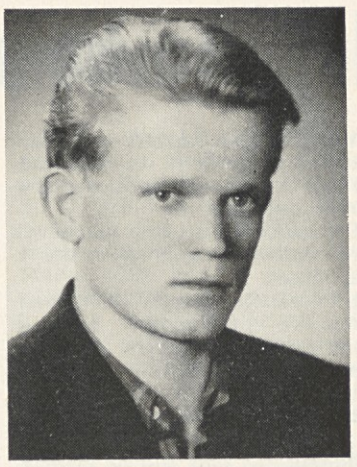

MARINKO IVAN, roj. 2. 8. 1930, na delovnem mestu kuhar celuloze, v tovarni dela od 19. 11. 1954

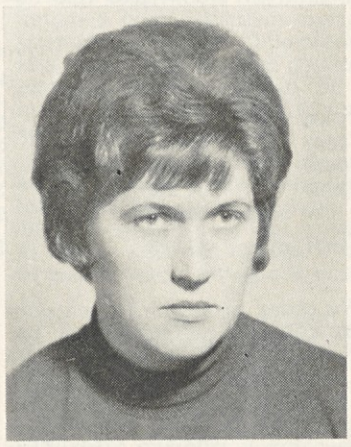

PLETERSKI BREDA, roj. 9. 1. 1936, na delovnem mestu vodja finančne službe, v tovarni dela od 1. 3. 1963

SVOLJŠAK FRANC, roj. 12. 8. 1929, na delovnem mestu strojevodja izžemalnega stroja, v tovarni dela od 1. 1. 1951

TEHOVNIK MILAN, roj. 1. 1. 1932, na delovnem mestu orodjar, v tovarni dela od 20. 4. 1962

ŽAGAR ZVONIMIR, roj. 13. 2. 1921, na delovnem mestu dežurni električar, v tovarni dela od 15. 10. 1948

Kako bo ali naj bi bilo leta 1971

VEVČE, JANUARJA — Delavski svet podjetja je na svoji zadnji seji v letu 1970 sprejel gospodarski načrt za leto 1971.

Pri sprejemanju smo upoštevali spremenjene pogoje gospodarjenja, ki so:

1 Počasnejši tempo rasti jugoslovanske proizvodnje in tudi zmanjšana konjunktura na domačem in evropskem tržišču papirja v letu 1971.

2. Boljša preskrba s celulozo in drugim reprodukcijskim materialom.

3. Stabilizacijski ukrepi zvezne vlade in republike glede finančne likvidnosti uvoza in izvoza.

Brez modernizacije tehnologije ni mogoč napredek podjetja. Po postavitvi obrata za premazovanje papirjev smo vsako leto dodali le nekaj nove opreme. V letu 1971 pa moramo pristopiti k temeljiti rekonstrukciji toplarne, k nabavi novega parnega kotla in turbo agregata, kar nam bo zagotovilo sigurnost obratovanja ter modernizacije papirnega stroja IV za izdelavo kakovostnih osnovnih papirjev za premazovanje.

Želimo, da bi ob najpomembnejših postavkah gospodarskega načrta kritično ocenili dosedanje napore in uspehe. Ker stopamo v novo desetletje gospodarskega načrta s preteklim razdobjem. Glavni elementi gospodarskega načrta so:

PROIZVODNJA

Gibanje obsega količinske proizvodnje v razdobju leta 1966 — 1970 in plan za leto 1971 je:

Proizvodnja v tonah

Leto	vsega	index	klasični papirji	index	premazni papirji	index
1966	31.263	100	31.263	100	—	—
1967	31.054	99,3	31.054	99,3	—	—
1968	33.891	108,4	31.879	102,0	2.012	100
1969	34.625	110,8	31.345	100,3	3.280	163,0
1970 ocena	34.168	109,3	29,561	94,9	4,607	229,0
1971 plan	35.798	114,5	29.298	93,7	6.500	323,1

Na obseg proizvodnje je v letu 1966 vplivala rekonstrukcija papirnega stroja I, v letu 1970 pa III. papirnega stroja.

Iz danega pregleda lahko ugotovimo, da je naša proizvodnja usmerjena v izdelavo visokokvalitetnih in oplemenitenih papirjev.

V gospodarskem načrtu predvidevamo obratovanje papirnih strojev poprečno 341 dni ob izkoristku osnovnih proizvodnih kapacitet z 90,1 %, premaznega stroja 288 dni pri dvoizmenskem obratovanju ob izkoristku kapacitete 67,1 %.

TRŽIŠČE

Predvsem moramo ugotoviti dejstvo, da se je konjunktura prodaje papirjev na domačem in tujem tržišču močno zmanjšala. V prvem polletju 1970 so zaradi pomanjkanja celuloze nekateri papirni stroji v državi večkrat prekinjali obratovanje. Zato je bila ponudba papirja nižja in se tako povečala konjunktura. Poleg teh faktorjev moramo upoštevati tudi izredno inflacijsko gibanje, kar je konjunkturo še povečalo.

Danes je položaj povsem drugačen. Z uvozom celuloze smo zagotovili normalno obratovanje. Za leto 1971 imamo večji del potreb po surovinah krite z zalogo, pogodbami oz. aranžmaji. Cene temu artiklu se bistveno ne bodo spremenile. Tudi ponudba in povpraševanje po celulozi bo predvidoma ostala na enaki ravni. Eventualno se pričakuje manjša ponudba celuloze v drugem polletju 1971, ker bodo takrat stopile v obratovanje nove kapacitete papirja v Evropi in drugih deželah.

Prodaja naših izdelkov bo pogojena z gospodarskimi gibanji v letu 1971. Boriti se bomo morali z močno inozemsko konkurenco velikih proizvajalcev, ki imajo nižje proizvodne stroške. To predvsem velja za inozemsko tržišče, kjer je konkurenca pri premaznih papirjih izredno ostra. Tudi na domačem tržišču se pojavljajo ceneni uvoženi papirji, ne samo premazi, tudi ostali.

Gibanje vrednosti realizacije na domačem in tujem tržišču v razdobju leta 1966 do 1970 in predvidena v letu 1971 je naslednja:

Realizacija

Leto	skupaj v 000 din	index	od tega: izvoz v USA $	index
1966	104,175	100	2,076.157	100
1967	103,320	99,2	2,277.981	109,7
1968	114,345	109,8	2,332.832	112,4
1969	125,453	120,4	2,522.396	121,5
1970 ocena	156,936	150,6	2,433.034	117,2
1971 plan	171,736	164,9	2,611.000	125,8

Iz danega pregleda je razvidno, da se je realizacija povečala predvsem v zadnjih treh letih in sicer:

1. Zaradi višje proizvodnje vseh vrst papirjev, posebno pa premaznih papirjev:

2. Zaradi inflacije, katera je pogojevala višje cene in večjo konjunkturo.

3. Zaradi prehoda proizvodnje in prodaje na visokokvalitetne papirje z višjo povprečno prodajno ceno.

FINANČNI USPEH

Stroški poslovanja so osnovni pogoj uspešnega ali neuspešnega poslovanja. Njih višina je odvisna predvsem od višjih ali nižjih cen nabavnega reprodukcijskega materiala in uslug ter skrbnega in varčnega poslovanja v proizvodnji.

Če kritično ocenimo poslovanje v preteklem razdobju, potem brez pretiravanja lahko trdimo, da za znižanje poslovnih stroškov nismo mnogo napravi. Odvisnost finančnega uspeha od poslovnih stroškov nam lahko ilustrira naslednji primer: Če znača porabljeni material in amortizacija za proizvodnjo letno din 137,354 tisoč, znižanje stroškov pa bi dosegli samo 1 %, znaša povečanje finančnega uspeha din 1,373 tisoč.

Finančni uspeh je odvisen tudi od vseh ostalih pogojev gospodarjenja, obveznosti do države zaradi različnih prispevkov in davščin itd. Višina doseženega dobička in amortizacije v razdobju leta 1967 do 1970 v primerjavi z gospodarskim načrtom je takale:

Leto	Neto skladi	Amortizacija	Vsega	Index	Verižni index
1967	1,678.571	4,107.428	5,785.999	100	100
1968	1,240.844	5,540.155	6,780.999	117,2	117,2
1969	1,565.306	7,120.291	8,685.597	150,1	128,1
1970 ocena	5,000.000	10,693.000	15,693.000	271,2	180,7
1971 plan	3,061.000	10,654.000	13,715.000	237,0	87,4

Na tako hitro rast sredstev za razširjeno reprodukcijo je vplivala amortizacija zaradi novih vlaganj kot je obrat za premazovanje papirjev, ki zahteva pospešeno amortizacijo predvsem zaradi ekonomske zastarelosti. Modernizacija papirnega stroja I in II in druge drobne modernizacije imajo svoj delež pri ustvarjanju teh sredstev. Izrazito povečanje v letu 1970 pa je posledica ugotovitev, navedenih v poglavju »tržišče«.

Z gospodarskim načrtom za leto 1971 predvidevamo skupno maso osebnih dohodkov v višini 17,214 tisoč din, kar je index 112.4 proti izplačanim osebnim dohodkom v letu 1970. Poprečni osebni dohodki na zaposlenega bi tako znašali 1.519 din.

Skupna naložba sredstev za izobraževanje je predvidena v višini 491 tisoč din. Od tega krijemo iz poslovnih stroškov 394 tisoč din in iz sklada skupne porabe 97 tisoč din. Za tehnično in zdravstveno službo ter požarno varnost je bil predviden izdatek za leto 1971 din 374 tisoč, vendar je delavski svet sklenil, da ti izdatki ne morejo prekoračiti dejanske v letu 1970, povečane za 10 odstotkov.

Za investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev pa je predvidena vsota 2,620 tisoč dinarjev.

Iz dosežene in obračunane amortizacije v letu 1971 moramo kriti odplačila kreditov, katere smo najeli za postavitev obrata za premazovanje papirjev in rekonstrukcijo I. papirnega stroja. Odplačila za osnovna sredstva znašajo 7,216.202 din, za obratna sredstva pa 1,290.900 to je skupaj vsa odplačila din 8,507,103 za leto 1971. Poleg odplačil glavnice dolga smo dolžni plačati še obresti v tem letu din 1,363.125.

ZAKLJUČEK

Če hočemo v letu 1971 doseči pričakovani uspeh, moramo vložiti maksimalne napore v naslednje smeri:

1. Poceni proizvajati, pomeni znižati proizvajalne stroške. Izboljšati organizacijo dela kot je dokončanje organizacije vzdrževanja vseh proizvodnih naprav. Ureditev našega transporta po začrtani poti kot samostojnega oddelka.

2. Boriti se bomo morali z močno inozemsko in domačo konkurenco. To velja predvsem za inozemsko tržišče, kjer je konkurenca pri premaznih papirjih posebno ostra. Nihanje kvalitete moramo spraviti na minimalno mejo. To pa je možno samo z večjo pozornostjo, prizadevnostjo in kontrolo že v teku proizvodnje.

3. Potrebna je večja povezava med posameznimi oddelki, več teamskega dela ob popolni odgovornosti vsakega na svojem področju dela.

Ne pričakujemo reševanja naših problemov z raznimi stabilizacijskimi ali drugimi zunanjimi ukrepi. Vso svojo sposobnost in moč uporabimo za reševanje lastnih problemov po demokratični poti delavskega samoupravljanja.

A. Vavpotič

Poprečna vrednost točke za leto 1970

VEVČE, JANUARJA

	Obračunana vrednost točke s točka urami za normo	Obračunana vrednost točke brez točka ur za normo
Brusilnica	**4,08**	**4,08**
Lepila in polnila	**4,11**	**4,11**
I. papirni stroj	**4,16**	**4,16**
II. papirni stroj	**4,14**	**4,14**
III. papirni stroj	**4,06**	**4,06**
IV. papirni stroj	**4,11**	**4,11**
Strojna obdelava	**3,17**	**4,29**
Ročna dodelava	**3,27**	**4,22**
Energija	**4,05**	**4,08**
Premaz	**4,05**	**4,05**
Vzdrževanje	**4,10**	**4,31**
Razkladalci	**3,18**	**6,20**
Nakladalci	**5,05**	**5,05**
Strokovne službe	**4,11**	**4,12**
Podjetje	**3,94**	**4,20**

Zaščita oči

VEVČE, JANUARJA — Človeško oko predstavlja najdragocenejše čutilo človeškega telesa. Oko je sicer po naravi zaščiteno, leži v očesni vdolbini, ščitijo pa ga še veke, trepalnice in solzne žleze. Čeprav obsega oko samo eno tisočinko površine človeškega telesa, odpade kljub temu po svetovni statistiki od vseh poškodb 3 do 4 % poškodb na oči. Seveda ni vzroka očesnih poškodb samo neprevidnosti pri delu ali osebni faktor, precejšen odstotek teh poškodb izvira od »nediscipline« delavcev, ki pri določenih in nevarnih opravilih nočejo ali se branijo nositi zaščitna očala.

Tudi v naši tovarni opažamo že vrsto let nazaj precej poškodb oči od tujkov in raznih vnetij, do okvar posameznih delov očesnega zrkla, katerim so vzrok razni drobci (smeti, malta, papirni prah, drobci kamenja, mineralov itd.), ki pri delu priletijo v oko. Takšne poškodbe se pri nas dogajajo skoraj v vseh obratih, predvsem pa pri delu pod žerjavi, pod papirnimi stroji in drugih delih, kjer se material obdeluje. Nekaj poškodb na očeh se vsako leto dogodi od ultravioletnih žarkov, ki nastajajo pri varjenju. Vse te posledice so lahko včasih usodne za človeški vid. V letu 1970 smo evidentirali v tovarni 16 poškodb oči, tri zunanje nezgode na očeh in 13 primerov obolenj oči. Razumljivo, da terjajo takšne poškodbe tudi precejšnjo izgubo delovnih dni. Obratna ambulanta ugotavlja, da se te poškodbe dogajajo v obratnih prostorih in da je tem poškodbam, poleg neprevidnosti, botrovala tudi nedisciplinirnost večine delavcev, ker niso pri raznih delih hoteli nositi zaščitnih očal. Večina izgovorov imajo delavci predvsem zaradi rosenja očal, večkrat pa pravijo, da so očala pozabili, ter da njihovo delo ne predstavlja možnosti poškodb na očeh.

Veliko poškodb na očeh je tudi izven dela, vendar z gotovostjo lahko trdimo, da je takih poškodb le 15 %, medtem ko za 85 % vseh očesnih poškodb velja, da so se pripetile pri opravljanju raznih del.

Čestokrat opažamo, da imajo delavci ali pa odgovorni vodje razpoložljiva zaščitna očala neprimerno shranjena, zato se očala hitreje izrabljajo in pokvarijo ter so na splošno zelo hitro neustrezna, pogostokrat pa tudi zastarela, ker nakup teh očal datira že dolgo let nazaj. Danes služba varstva pri delu skrbi za to, da se nabavljajo taka očala, ki ustrezajo določenim vrstam del, ugotavljamo pa, da se na jugoslovanskem tržišču še vedno ne da kupiti takih očal, ki bi 100 % služila svojemu namenu. Posledica take izbire očal v trgovinah z zaščitnimi sredstvi je, da moramo uporabljati neudobna in neestetska ali celo taka zaščitna očala, katerih stekla in okvirji ne zagotavljajo potrebne zaščite. Za gotovo vrsto del smo v naši tovarni pred nekaj meseci morali naročiti očala ter stekla v Zahodni Nemčiji.

Da bi bila zagotovljena pravilnejša izbira zaščitnih očal glede na kvaliteto, potrebo, udobnost in estetski videz, se je naša optična industrija v zadnjem času lotila kontrole dosedanje proizvodnje zaščitnih očal ter izdajanja predpisanih atestov.

Na splošno lahko zvrstimo nevarnosti, ki pretijo delavčevim očem v tri skupine: I., fini in debelejši trdni delci, ki pri raznih prej opisanih operacijah priletijo v oko; II. Korozivne, dražeče, tople tekočine in pare, ki uhajajo iz raznih posod, sodov in cevi pri polnjenju, izpraznjevanju ali pretakanju. III. Vidni in nevidni žarki pri acetilenskem in električnem varjenju ali iz raztopljenih metalov in rudnin.

Vsa zaščitna očala, oziroma njihova stekla so specifična, to je, ščitijo specifično delo. Tako npr. triplex steklo ustreza za delo v kamnolomih, mineralno kaljeno steklo pri brušenju, steklo iz termoplastičnih mineralov pri delih, kjer ni potreben natančen vid in kjer je udarna moč letečih drobcev majhna, mineralna stekla pa pri zaščiti od toplotnih ali ultravioletnih žarkov, zaščitna stekla — filtri pa pri zaščiti od bleščanja in tudi pred infra rdečimi in ultra violetnimi žarki.

Tudi v privatnem življenju danes uporabljajo razna obarvana stekla (modra, zelena, rumena, siva itd). Pri izbiri takih stekel je treba upoštevati »krivuljo« prepustnost, ki pokaže koliko žarčenja posamezne valovne dolžine zadevno barvno steklo prepušča. Barvno steklo namreč del žarčenja odbija (reflektira), del absorbira (uniči in spreminja v toploto) in del prepušča. Izbira barvnih očal je odvisna tudi od tega, ali oko dobro vidi ali ne. Kratkoviden človek se bo lažje prilagodil rdečim, a daljnovidno oko modrim steklom. Starejše osebe uporabljajo manj temna očala kot mlajše, ker je pri obeh faktor prepustnosti različen. Na splošno ne velja pri izbiri temnih očal pravilo, da naj izbere vsakdo tista barvna očala, ki mu glede na leta starosti vidljivost in njegovo delo najbolj ustrezajo. Vendar je treba paziti tudi na to, da imajo barvna očala pri tem boljšo ventilacijo, čim temnejša so. Različni izvori žarčenja terjajo torej tudi širok asortiment stekel — filtrov, ki morajo biti različni glede na optična svojstva in barvo, da bi lahko pri vsakem žarčenju izbrali zaradi zaščite ustrezen kontrast za vidljivost pri določenem opravilu.

Vendar se ta asortiment nanaša tudi na zaščito pred raznimi vrstami tujkov glede na njihov sestav, trdoto in hitrost, s katero priletijo v oko.

Že dalj časa iščemo najbolj ustrezne dobavitelje očal, s katerimi si bomo lahko res pomagali in ne tako kot doslej, da bomo imeli očala le zato, ker pravilniki pri določenih opravilih zahtevajo obvezno nošenje očal. Če bodo taka očala dosegljiva, jih bomo seveda tudi čimprej v našem podjetju dobavili. Namen tega članka je bil, da seznanimo zaposlene z nevarnostjo poškodb na očeh ter da z modernejšo in boljšo zaščito oči čimprej odpravimo poškodbe, ki niso tako maloštevilne tudi v naših obratih.

Izbrano po strokovni literaturi

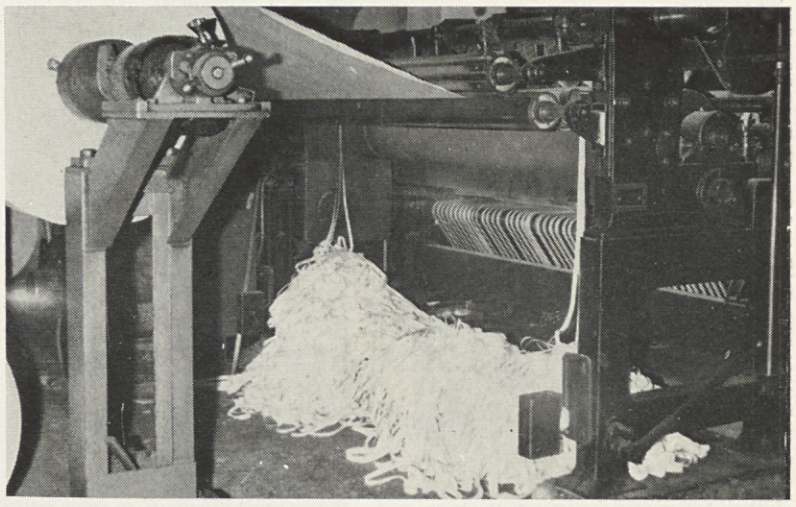

Morda bi se dalo mehanizirati odstranjevanje odrezka od rezalnih strojev. Predlog je že v izdelavi

Kako utrditi vez med delavci in sindikalno organizacijo

KOLIČEVO, JANUARJA — V prejšnji številki Našega dela je bil objavljen kratek povzetek poročila o delu sindikalne organizacije za leto 1969/70. V današnji številki objavljamo povzetek razprave, ki je bila na občnem zboru sindikalne organizacije dokaj živahna in konstruktivna.

Razpravo bi lahko razdelili na dva dela. En del razprave je bil namenjen predvsem širšim problemom (kot so: nadaljnji razvoj Papirnice, poslovanje, konzorcij, nagrajevanje, samoupravljanje, izobraževanje, oddih in rekreacija, informiranje). Drugi del razprave pa je obsegal predvsem probleme, s katerimi se srečujemo vsak dan, čeprav so bili na videz nepomembni, so ti problemi na momente kar prekrili širšo problematiko. Skratka, drugi del razprave je izhajal iz konkretne skrbi za delovnega človeka.

V prispevku bom poskušal obravnavati nekaj pomembnih misli, ki so bile podane v posameznih razpravah, ki po svoji vsebini vsekakor sodijo v nadaljnji pretres celotnega članstva in na koncu izkristalizirane tudi v delovni program sindikalne organizacije.

Glede na neurejenost problematike prepuščam bralcu možnost, da se v naslednji številki vključi v nadaljnjo razpravo oz. nadaljevanje občnega zbora skozi vse leto ter s tem pripomore k utrjevanju vezi med članstvom in vodstvom sindikalne organizacije.

Kar težko je začeti, kajti prvi vtisi puščajo tistemu, ki piše, včasih občutne vrzeli v ocenjevanju tistega pojava, ki je nekomu čist kot »solza«.

Zato bo najbolje, da pričnem kar pri enem izmed prvih diskutantov, to je pri tov. Ernestu Seilnachtu, ki je zastavil občnemu zboru več vprašanj:

— Zakaj ni več množičnega občnega zbora, kot je bilo to še pred leti?

— Zdi se mu, da je sindikalna organizacija vse preveč le desna roka organov upravljanja!

— Zakaj so bili kandidati za IO sindikata že v naprej pripravljeni?

— Ugotavlja, da so stiki med vodstvom sindikalne organizacije in članstvom šibki, delavci, potrebni pomoči pa se nimajo kam obrniti.

— Ugotavlja, da je pri nas dokaj slaba informiranost, saj 3/4 delavcev ne ve, da ima sindikalna organizacija danes svoj letni občni zbor.

— Ta slaba informiranost je že botrovala raznim nesporazumom kot npr., da so bili dogodki v delavnici napačno ocenjeni.

— Nadalje ga je zanimalo tudi kako je z našim počitniškim domom v Fiesi, kako je z registriranjem voženj in zakaj se ne dodeljujejo krediti za izgradnjo novih stanovanj tudi na področju, ki so oddaljena od Papirnice.

Svojo razpravo je zaključil, da je potrebno vsakih 6 mesecev podati poročilo o delovnih enotah kaj dela IO sindikata. S tem bo sindikat ustvaril tesnejše vezi z delavci in bo moral v bodoče res predstavljati organizacijo delavcev.

Kot delovni predsednik občnega zbora je tov. Franc Pančur poskušal kar takoj odgovoriti na nekatera vprašanja, ki so bila zastavljena.

V uvodu tudi on ugotavlja, da bi morali doseči večjo informiranost, vendar mora ta informativnost potekati v vse strani od spodaj navzgor, od zgoraj navzdol itd. Saj pri nas je dovolj možnosti, če nekdo čuti, da ni dovolj informiran, lahko informacije dobi od predstavnikov tiste delovne enote, ki so neposredno prisotni na raznih sestankih (razen tega je oglasna deska in tudi Naše delo objavlja vse važnejše sklepe). Po mnenju tov. Pančurja bo potrebno delavce še bolj izobraževati oz. nuditi bo potrebno več možnosti, ker čim prej se bodo delavci seznanili s problemi gospodarjenja, tem prej bodo lahko še bolj učinkovito posegli na področje samoupravljanja, kajti dosedanja praksa je pokazala, da se delavci na DS le malo oglašajo.

Glede kandidatov, ki so bili predloženi v posameznih delovnih enotah, je stvar naslednja: Če hočemo, da organizirano in resno pristopimo k izbiri kandidatov za vodstvo sndikata, je bilo potrebno predhodno postaviti neka izhodišča oz. kriterije, ki so samo pokazali, kako se pripravljamo na novo izbiro vodstva.

Pravice niso bile omejene, saj je lahko vsaka delovna enota dopolnila kandidatno listo s tistim kandidatom, za katerega je bila mnenja, da je pripravljen in dovolj sposoben delovati v IO sindikalne organizacije.

Najbrž bi pri nas množični občni zbor težko organizirali, predvsem zato, ker naši stroji neprekinjeno obratujejo. Mislim pa, da bi lahko imeli tudi »masovni občni zbor« kolikor bi celoten kolektiv težil k taki obliki občnega zbora.

Omenjeno regresiranje voženj in kreditiranje nove gradnje v oddaljenih krajih je bilo že večkrat predmet razprave. Dosedanja stališča do tega vprašanja so, da naj se gradi predvsem v bližini tovarne (tudi pravilnik o novogradnji je grajen na tej osnovi) in to iz naslednjih razlogov, da se velikokrat išče delavce tudi ponoči, tedaj je zelo težko iskati delavce iz oddaljenih krajev, nadalje zaradi zimskih težav, ki lahko ovirajo delavca ali tovarno in nazadnje tudi tovarna, v kateri delavec dela, lahko vpliva, da se navezanost nanjo poveča.

Ob koncu razprave se tov. Pančur strinja z ugotovitvijo tov. Seilnachta, da bo potrebno v novi mandatni dobi IO težiti k večjemu zbližanju sindikata in ljudmi.

Treba je pričeti z zahtevo, da izvoljeni člani samoupravnih organov ali drugih družbeno-političnih organizacij informirajo članstvo oz. sodelavce o tematiki, ki je bila obravnavana na teh sestankih. Predlaga, da bi časopis Naše delo odprl tudi kotiček za polemične članke. (Op. uredništva: Naše delo je doslej objavilo vse prejete prispevke.)

V razpravo se je vključil tudi tov. direktor Ivo Sonc. Najprej je razpravljal o konzorciju papirne industrije in ugotovil, da so DS slovenskih papirnic že sprejeli sklep o pristopu v konzorcij. Kolikor pa nam zaradi objektivnih razlogov ne bi uspelo doseči združitve v konzorcij, bomo skušali realizirati svoj lasten koncept, ki je podoben sedanjemu slovenskemu konceptu.

Nadalje je tov. direktor seznanil prisotne z doseženimi poslovnimi rezultati v letu 1970, ki so ugodni oz. zelo razveseljivi. Kljub dobremu finančnemu uspehu podjetja pa lahko pričakujemo v naslednjem letu določene težave z nelikvidnostjo, s katero ima težave celotna jugoslovanska industrija.

Glede vprašanja o situaciji počitniškega doma v Fiesi, katerega je uvodoma postavil tov. Seilnacht, je tov. direktor odgovoril: »Že precej časa se dela na tem, da se ta zadeva pravno uredi, vendar imamo pri tem določene težave s Kartonažno tovarno. Kljub trenutnemu urejanju te zadeve pa je zagotovljeno letovanje naših delavcev v Fiesi tudi v bodoče.

Ob koncu občnega zbora se je priglasil k besedi še tov. Janez Gregorin. Razpravljal je predvsem o medsebojnih odnosih in strokovnjakih. Zastavil je vprašanje, zakaj so nekateri strokovnjaki odšli in zakaj nekateri mislijo iti?! Postavlja se mu vprašanje, zakaj se tako poudarja beseda strokovnjak, saj so strokovnjaki na svojem delovnem mestu lahko tudi ostali delavci, ki v redu obvladajo svoje delo. Ugotovlja, da nenadomestljivih ljudi ni in kdor misli, da je nenadomestljiv, se moti. In pravi:

»Vendar je treba pri nas ustvariti tesnejše vezi med prakso in teorijo, najbolj pogrešam ravno to vez, ki bi bila lahko most prek katerega bi dosegli še boljše proizvodne rezultate.

Čeprav imamo razmeroma dobro strukturo ljudi z višjo in visoko izobrazbo, smo še vedno brez inženirja papirničarja. V praksi večkrat nastopajo nasprotja med praktiki in teoretiki, vendar mislim, da moramo povezovati prakso kot teorijo v smeri skupnega delovanja, ne glede na stopnjo izobrazbe, vsak lahko nekaj prispeva in vsak praktik, ki je že dolgo na delovnem mestu, tudi nekaj zna.«

Nadalje tov. Gregorin ugotavlja, da dosedanjemu odhodu strokovnjakov ni krivo samo nagrajevanje, kot hočejo to nekateri prikazati, pač pa ljudje niso bili zaposleni na pravih delovnih mestih, zato so tudi izgubili interes za delo ter odšli iz podjetja.

Zanima ga tudi, zakaj ljudje tako malo razpravljajo na sestankih, kjer je pravzaprav mesto za razčiščevanje določenih vprašanj, nasprotno pa to storijo na delovnih mestih oz. za vogali, kakor se temu reče.

Že od vsega začetka je pričakoval, da bodo aktualne probleme načeli mlajši tovariši, ki so še življenjsko zainteresirani, kako se bo položaj delavca razreševal tudi v prihodnje. Kaj je vzrok tej molčečnosti? Morda strah pred posledicami?! Ker je bila razprava tov. Gregorina nagrajena z burnim aplavzom, kar praktično pomeni, da se je občni zbor strinjal z njegovimi izvajanji, je prav, da IO sindikata na eni izmed naslednjih sej pri oblikovanju sklepov razpravlja o odprtih zadevah, ki so bile izražene na občnem zboru.

(Opomba pisca: Mislim, da je bila sindikatu vržena rokavica.)

Na občnem zboru je bil izvoljen nov izvršni odbor v naslednjem sestavu:

1. **Avbelj Lado — energetika**
2. **Cerar Janez — proizvodnja**
3. **Gregorin Janez — proizvodnja**
4. **Horvat Jože — proizvodnja**
5. **Kenda Boris — transport**
6. **Kovačič Zdenka — uprava**
7. **Resnik Maksa — sušilnica**
8. **Stražar Marjan — delavnice**
9. **Smole Anton — uprava**

Za predsednika IO je bil izvoljen tov. Janez Cerar

Za tajnika IO je bil izvoljen tov. Tone Smole

Za blagajnika IO je bila izvoljena tov. Zdenka Kovačič

V nadzorni odbor so bili izvoljeni:

Bensa Rudi — član
Korošec Lado — predsednik
Kmetič Pavli — član

Milan Deisinger

Poslovil se je tov. Košak

KOLIČEVO, JANUARJA — Na koncu leta 1970 se je od nas poslovil tov. Franc Košak, strojnik I v KC. Odšel je v zasluženi pokoj. Na njegov zadnji delovni dan sem ga zaprosil, da mi na kratko opiše svojo delovno dobo.

Izučil se je za strojnega ključavničarja pri Francu Končanu v Domžalah, kjer je tudi obiskoval obrtno šolo. Nato je pol leta delal kot pomočnik pri mojstru Končanu, potem pa je odšel na delovodsko šolo v Ljubljano. Po končanem šolanju je odšel na od-

služenje kadrovskega roka v pomorsko letalsko mornarico v Boko Kotorsko.

V Papirnico je prišel leta 1939 in je delal najprej kot kurjač pri Möller parnem kotlu. Po uspešno opravljenem izpitu za strojnika je najprej nadomeščal, kasneje pa samostojno prevzel mesto strojnika v KC.

Med vojno je sodeloval v OF pri rušenju mostov in v drugih akcijah. Pred izdajo se je umaknil in odšel v Nemčijo. Zaposlil se je pri firmi PHILIPS, kjer je delal v oddelku za kompresorje. Marca 1945. leta se je pridružil avstrijskim borcem za svobodo in kasneje Tomšičevi brigadi. Svobodo je dočakal v Velikovcu pri Železni kaplji, nato pa je odšel v Tomšičevo brigado v Maribor.

Po demobilizaciji se je takoj vrnil v Papirnico. Prvi vtisi ob vrnitvi so bili zelo žalostni, električni transformator je bil miniran in uničen. Kotel pa je bil zanemarjen in nesposoben za obratovanje, vendar so ga kmalu očistili ter pripravili za pogon. Vsa leta delovne dobe, ki jih je prebil v Papirnici, se je moral spoprijemati s pomanjkanjem energije. Najhuje pa je bilo 23. septembra leta 1968, ko je pogorel generator parnega stroja. Objokan in nemočen je opazoval stroj, ki mu je skoraj 30 let dajal kruh.

Najbolj vesel trenutek pa je bil zagon novega kotla Steinmüller leta 1954 ter parne turbine leta 1959. To so bili novi viri energije, ki so mu vlili več upanja v boljše oskrbovanje tovarne z energijo.

Na koncu sem ga vprašal, kaj bo počel v prostem času. Obiskal bo sorodnike v Ameriki ter si ogledal njihov način življenja in dela. Po povratku pa se bo posvetil delu na manjšem posestvu, ki ga ima, in reji malih živali.

Leta, ki jih je prebil v Papirnici, mu bodo ostala v lepem spominu in obljubil je, da nas bo prišel še kdaj obiskati.

Ing. Marjan Bukovec

Obiskali smo mladinski aktiv v Sladkogorski tovarni in Ceršaku

KOLIČEVO, JANUARJA — Predsedstvo mladinskega aktiva Papirnice je organiziralo ekskurzijo oziroma prijateljsko srečanje med mladinskim aktivom Ceršak in Sladkogorskim.

To srečanje je imelo namen zbližati ter spoznati dejavnost med sorodnimi delovnimi organizacijami.

Povsod smo naleteli na prisrčen sprejem, ki sta ga nam pripravila omenjena mladinska aktiva. Poleg predsedstva mladinskega aktiva so nas sprejeli še vodilni tovariši in predsedniki družbeno-političnih organizacij.

Najprej smo si ogledali tovarno Ceršak, potem pa še Sladkogorsko tovarno. Imeli smo priložnost veliko videti; iz zastarelih tovarn sta se razvili v moderni opremljeni tovarni, in tistega, ki ju že dolgo ni obiskal, preseneti njihov hitri razvoj.

Po ogledu tovarne so nas povabili na zakusko, ki je bila zelo izdatna. Medtem pa smo se pogovorili o mladinski problematiki in pripravili načrt za bodoča srečanja.

Izpeljali smo tudi športna srečanja v kegljanju, prihodnjič se bomo pomerili tudi v namiznem tenisu in šahu.

Povedati moram, da je tov. direktor iz Ceršaka zelo pozitivno ocenil naša in bodoča srečanja med mladinskimi aktivi in zaželel naši delovni organizaciji še mnogo delovnih uspehov.

Vsi smo si bili edini, da je potrebno v bodoče še več medsebojnih srečanj, saj na ta način spoznamo kaj dela mladina drugod in kako bomo lahko tudi mladi pridali svoj delež prebijanju zaprtosti oziroma prebijanju lastnih ozkih okvirjev.

Lado Avbelj

Razgovor z vodjo celotne proizvodnje

DS je na svoji seji dne 29. XII. 1970 ustanovil novo delovno mesto vodja celotne proizvodnje. Odbor za medsebojne odnose je na to delovno mesto imenoval ing. Miha Svetlina. Namen ustanovitve novega delovnega mesta je bil v tem, da se celotna proizvodnja papirja in kartona, proizvodnja lepenke in proizvodnja lesovine, zedini pod enim strokovnim vodjem, ki se bo posvetil samo proizvodnim tehnično tehnološkim problemom in ki bo koordiniral delo vseh proizvodnh obratov. Vodja celotne proizvodnje tov. Svetlina smo prosili za odgovor na nekaj vprašanj.

Tovariš Svetlin, kateri so, po vašem mišljenju, trenutno največji problemi v proizvodnji in kako se jih mislite lotiti?

V vsaki proizvodnji dejavnosti ne manjka problemov in tako je tudi pri nas. Mislim pa, da je pri nas problem velika pestrost izdelkov na vseh proizvodnih enotah,

izvzemši KS II. Vse to pa ima določene vplive na kvaliteto izmeta. Zlasti še, ker tehnološke poti v pripravi snovi za določene vrste izdelkov bolj ali manj improviziramo. Tej pestrosti izdelkov pa velikokrat botrujejo tudi zelo majhne količine, ki so naročene. Drug večji problem je pomanjkljiva tekoča kontrola v proizvodnji. To je problem, katerega se mislimo lotiti v bližnji prihodnosti.

V izdelavi je program razvoja naše tovarne za naslednjih pet let, o katerem se kolektiv ni dokončno odločil. Za kakšen program razvoja bi se vi odločili, če bi o njem sami odločali in zakaj?

Vsak program razvoja sloni, oziroma bi moral sloneti na nekih predvidevanjih. Če so ta predvidevanja pravilna, potem bo tudi načrt razvoja pravilen. Naj nekoliko razčlenim, to sicer povsem logično misel. Pravilno predvidevati, se pravi vedeti, kateri izdelki in v kakšnih količinah in kakšnih kvalitetah bodo v prihodnosti za nas zanimivi, saj sama proizvodnja ni nikdar sama sebi namen, ampak je vedno odvisna od zahtev ali želje tržišča. Ker bodočih želja in zahtev tržišča ne poznam v zadostni meri, se ne bi mogel odločiti za pravilen bodoči razvoj naše tovarne.

Kako si zamišljate sodelovanje med proizvodnjo in ostalimi službami v podjetju? Kaj mislite o sodelovanju v naši tovarni sploh?

Odgovoril bom splošno. V vsakem podjetju mora sodelovanje med posameznimi službami temeljiti na osnovi obstoječe organizacije. Vsebovati pa mora tudi primes razumevanja, iskrenosti, nesebičnosti in natančnosti. Mislim, da si takšno sodelovanje želi tudi naša proizvodnja z ostalimi službami.

Po poklicu ste strojni inženir, kaj vas je vleklo med papirničarje? Kaj mislite o poklicu papirničarja?

V papirnico sem prišel povsem slučajno, sama stroka pa me privlači ravno zaradi svoje neeksaktnosti, v tem je njen čar in tudi vse tegobe. Poklic papirničarja je pravzaprav težko opredeliti, oziroma ga sploh ni mogoče, marveč je to vsota znanj strojništva, fizike in kemije v sklopu določene procesne tehnike. Kdor se dokoplje do teh spoznanj in znanj, lahko uspešno deluje v tej panogi.

Že vrsto let poučujete v razredu za odrasle. Kakšno je vaše mnenje o takem načinu izobraževanja odraslih?

Mislim, da je ta način izobraževanja dober, zlasti za naše razmere, ko že imamo ljudi na določenih delovnih mestih, katerim pa manjkajo teoretični temelji splošnega in strokovnega znanja. Uspešno pa je to izobraževanje le tedaj, če sami slušatelji menijo, da jim to ni odveč, to se pravi, da je želja po znanju vedno prisotna.

V zadnjem času se veliko govori o odhodu strokovnih ljudi iz podjetja, kje je po vašem mišljenju vzrok za to?

Dokler se samo govori o odhodu, stvar še ni skrajno resna. Vendar vemo, da je v zadnjih letih že odšlo nekaj ljudi, ki so delali na strokovnih delovnih mestih. Vzrokov za to je lahko več, kot recimo slabo vzdušje na delovnem mestu, neustrezno delo in ne nazadnje neustrezna stimulacija. Saj vemo, da nas je družba in čas spremenila v izrazito potrošniška bitja, kjer izhlapevajo zadnje kapljice idealizma.

Ste član DS in PO. Kakšna je vaša ocena dela samoupravnih organov v našem podjetju?

V DS in PO sodelujem še premalo časa, da bi lahko povedal oceno njihovega dela. Vendar na splošno menim, da delo samoupravnih organov, oziroma razprave na sejah niso vedno takšne kot bi želeli, kar pa je popolnoma razumljivo, saj ne moremo zahtevati, da so vsi člani kvalificirani za aktivno poseganje v različne strokovne razprave z različnih področij.

Imate morda kako posebno željo in jo želite povedati kolektivu?

Želim, da bi se naš kolektiv tudi v prihodnosti razvijal in dosegal dobre delovne uspehe.

Za odgovore se vam najlepše zahvaljujemo, na vašem novem delovnem mestu pa vam želimo veliko uspehov.

Predstavljamo vam novega vodjo laboratorija

S 15. januarjem je v naši tovarni zasedel delovno mesto vodja laboratorija tov. Bogdan Lampič, dosedanji vodja premaza. Delovno mesto je ostalo prosto po odhodu v KTL dosedanjega vodje laboratorja tov. Ogrina. Novemu vodji laboratorija smo zastavili nekaj vprašanj, na katera nam je dal naslednje odgovore:

Tov. Lampič, kakšna je vloga in kakšne so naloge laboratorija v naši tovarni?

Glavna naloga in s tem tudi naloga laboratorija je seveda kontrola. Ker je kontrola kot taka precej širok pojem, moram tu omeniti naglo rastoče zahteve kupcev po kvaliteti izdelkov v zadnjih letih in s tem potrebo po intenzivni obrtno tehnični kot tudi izhodni kontroli. Kljub temu dejstvu pa to ni edina važna na-

loga laboratorija, saj je tu še kontrola odpadnih vod, vhodna kontrola in pa neizogibno sodelovanje laboratorija pri tekočem tehnološkem razvoju tovarne.

Ali nameravate sedanji način dela v laboratoriju spreminjati in v kašno smer, ali pa boste skušali sedanji način samo izpopolnjevati?

Mislim, da o bistvenem spreminjanju načina dela in funkcionalnosti laboratorija v sedanjem obsegu ne more biti govora. Tako sem z nekaterimi že izvršenimi spremembami dobro seznanjen in se z njimi strinjam; za primer naj navedenem pravkaršnjo uvedbo kontrole kotelnih vod. Na drugi strani pa spet nisem pristaš mota, naj vse ostane pri starem. Vendar sem mnenja, naj vse eventualne spremembe narekujejo dejanske potrebe in ne le dejstvo, da je zasedel mesto vodje laboratorija drug človek. Pravkar omenjenih potreb pa verjetno le ni tako malo, tako da bodo nekatere spremembe vseeno potrebne. Za primer naj navedem le vhodno kontrolo, ki se mi ne zdi dovolj obsežna.

Naša tovarna izhodne kontrole praktično nima. Kaj vi mislite o izhodni kontroli in kako naj bi bila organizirana?

Trditev o izhodni kontroli ni čisto točna, saj delno izhodno kontrolo imamo za vse stroje, v zadnjem času tudi za lepenčni oddelek. Da pa to vseeno ni prava izhodna kontrola, bo seveda držalo. Za organizacijo take izhodne kontrole bi bilo nujno potrebno sodelovanje tudi drugih dejavnikov, ne nazadnje tudi prodaje. Potrebni bi bili tudi predpisi kupcev, ki pa jih razen od KTL nimamo. Prepričan sem, da pojem »izhodna kontrola« pri nas še ni popolnoma razčiščen. Saj v bistvu je to primerjava dejanske kvalitete izdelkov s predpisano; pogostost teh primerjav narekujejo potrebe. Če dejanska kvaliteta preveč odstopa od zahtevane, je potem pravica in dolžnost izhodne kontrole, da prepove, oziroma odsvetuje prodajnemu oddelku prodajo izdelkov z nezadostno kvaliteto. Zaenkrat pa laboratorij razpolaga samo s končnimi atesti, s prodajnim oddelkom pa povezave in sodelovanja skoraj ni.

Imam občutek, da je bil laboratorij do sedaj prepuščen sam sebi. Kaj bi bilo treba storiti, da to »samoto« odpravimo?

Ker sem to mesto šele zasedel, ne bi mogel govoriti o občutku osamljenosti. Za prihodnost rečem lahko le to, da bodo vrata laboratorija na stežaj odprta, pa tudi sam se ne nameravam zabarikadirati za pisalno mizo.

Vi ste bili zaposleni v papirnici Vevče in v Nemčiji prav tako v papirnici. Ali ste opazili kakšne bistvene razlike v delu, organizaciji in odnosih med našo tovarno in prejšnjimi podjetji in kakšno?

Določene razlike med posameznimi delovnimi organizacijami so in bodo. Sploh je to vprašanje tako široko, da ne vem, kako naj bi nanj najbolje odgovoril, posebno ker ste omenili tudi Nemčijo; razlike med našimi in nemškimi kapitalističnimi podjetji pa vsi več ali manj dobro poznamo. Ker pa sprašujete po bistvenih spremembah, lahko vseeno ugotovim, da posebnih razlik v delu samem nisem opazil: papirni stroji se povsod vrtijo noč in dan. Tudi organizacijske sheme so si z manjšimi razlikami podobne, z odnosi pa je pač tako, da so ti povsod odvisni od ljudi samih. Sodim, da z določeno mero delovne discipline in pa tovarištva dobrih odnosov ni nikjer težko vzpostaviti.

Po prevzemu vodstva laboratorija bo še naprej ostala vaša skrb premaz kartona. Kako mislite ti dve nalogi združiti?

Če bi ne imeli premaznih naprav v stroju samem, temveč samostojen premazni stroj, bi bili ti dve nalogi seveda nezdružljivi. Tako pa z dejstvom, da premazujemo v stroju, odpade cel kup operativnega dela in mi praktično ostaja le strokovno vodstvo premaza, to pa je z mojim delom v laboratoriju popolnoma združljivo.

Kaj predlagate za boljše sodelovanje med oddelki in službami v našem podjetju?

Nimam konkretnega predloga, tu se bomo morali potruditi pač vsi.

Nagrajevanje v našem podjetju je velik problem. Kako bi vi nagrajevali, če bi imeli to pravico?

Verjetno bi skušal izpopolniti že obstoječi način nagrajevanja po učinku. Vendar sem se pri tem vprašanju domislil ene bistvene razlike med podjetji, kjer sem bil zaposlen. Ko sem v Nemčiji na mestu vodje laboratorija prosil za povišanje plače, sta bili za odločitev merodajni le dve osebi: tehnični direktor in šef kadrovske službe. Ker je obenem tudi odločitev ostala tajna, so tako odpadle razne seje, prepiri in medsebojna nevoščljivost. Kadrovska služba pa je bila s tem že dovolj kompetentna, da je lahko preprečila odhod kadrov iz podjetja, če so bili ti osnovani na prenizkih osebnih dohodkih.

Tovariš Lampič, najlepša hvala za vaše odgovore, obenem pa vam na vašem novem delovnem mestu želimo mnogo uspehov.

Na strokovni ekskurziji v Italiji

KOLIČEVO, JANUARJA — Zaključna ekskurzija je postala že tradicionalna ob zaključku vsake šole. Po tem zgledu je tudi Višja tehnična šola za varstvo pri delu organizirala zaključno ekskurzijo v Italijo. Namen ekskurzije je bil združiti prijetno s koristnim. Prijetno je bilo v našem primeru potepanje po Italiji in spoznavanje njenih večjih mest in njihovih znamenitosti: Firence, Rima, Milana in Torina. Koristno, za vse nas, ki smo se udeležili te ekskurzije in ker se ukvarjamo s problematiko varstva pri delu, pa so bili obiski v nekaterih tovarnah teh mest in ENPI-ja (nacionalni inštitut za preprečevanje nesreč pri delu) v Rimu.

Po dvodnevni vožnji in prenočevanju v Firencah smo prispeli v Rim. Tu so nas pričakovali predstavniki ENPI-ja in nas naslednji dan povabili v inštitut. Glavna uprava inštituta je v Rimu, podružnice ENPI-ja pa se nahajajo v vseh večjih mestih Italije. Inštitut ima v glavnem štiri oddelke, to so tehnični, zdravstveni, psihološki in propagandni. Po kratkih poročilih šefov posameznih oddelkov, v katerem so nas seznanili z vsebino in obsegom dela oddelkov, smo si ogledali njihov preizkuševalni center in zdravstveni inštitut.

Preiskovalni center se nahaja približno 40 km od Rima. Je zelo moderno opremljen. Med obiskom smo si ogledali preizkušanje gradbenega cevnega odra, ki je bil grajen v dveh različnih izvedbah. Poseben hidravlični stroj lahko proizvede do 300 ton tlačne ali natezne sile. Odre so kontrolirali na statično in dinamično obremenitev, medtem ko je bila narejena za kvaliteto materiala cevi posebna analiza. Po opravljenih merjenjih in primerjanjih z normativi se izdajo uporabna dovoljenja za tovrstne odre. Z velikim zanimanjem smo opazovali tudi preizkus zaščitne čelade. Na to čelado so spustili utež, ki je imitirala padec 5 kg opeke z višine 20 m. Utež je imela ostro os. Od čelade se je zahtevalo, da ost sicer sme prebiti čelado, vendar ne toliko, da bi prišla do glave delavca, ki je za 2—3 cm niže od čelade. Čelada pa tudi ni smela biti toliko trda, da je ost sploh ne bi poškodovala, ker bi v tem primeru udarec povzročil prevelik pretres glave. Nadalje pa smo si ogledali še elektro — oddelek, kjer smo opazovali preizkus preboja električnega toka pri zaščitnih elektro odpornih rokavicah.

Zelo zanimiv je bil tudi oddelek za preizkušanje ventilacijskih sistemov in naprav.

Tudi zdravstveni del inštituta je bil zelo zanimiv. Kot prejšnji je bil tudi ta zelo sodobno opremljen. Za nas vse je bila najzanimivejša hermetično zaprta kabina, v kateri proučujejo delo v raznih škodljivih plinskih atmosferah, pri znižanem in zvišanem pritisku, seveda z ustreznimi zaščitnimi sredstvi. Zelo vestno tudi opravljajo kontrole delavcev, ki delajo pri radioaktivnih elementih. Delavci, na teh zdravju zelo škodljivih delovnih mestih, se periodično menjavajo. To se pravi, da določeno časovno obdobje delajo na teh delovnih mestih, nakar jih premeste na druga zdravju neškodljiva delovna mesta, da bi se po določenem času zopet vrnili na prvotna.

Program nam je v naslednjih dneh predvideval obisk nekaterih tovarn. Kot prvo smo si ogledali tovarno PALMOLIVE, v katerih izdelujejo mila, detergente in kozmetiko. Že prvi vtis po vstopu v tovarno je bil izreden. Lepa, nova tovarna, prostorna in urejena, v veliko lepo urejenih, zelenih površin. Kasneje smo izvedeli, da so dobili za urejenost tovarne prvo mesto v ocenjevanju vseh tovarn v okolici Rima. Po prvem pogledu na tovarno smo imeli občutek, da se nahajamo pred izredno veliko tovarno. Kasneje pa smo videli, da so pokrite površine v tovarni v glavnem skladišča in da je le nekako tretjina teh površin namenjena za proizvodnjo. V tovarni je zaposlenih 1000 delavcev.

Pri ogledu proizvodnje nas v pripravo snovi, kjer se izdelujejo zobne paste, kreme in ostali proizvodi, sploh niso peljali. Dejali so, da je vse to tako avtomatizirano, da se pri tem sploh ne da nič videti. Mogoče, ali pa so nam tudi kaj skrivali! Zato smo si ogledali predvsem polnilne stroje za kreme v tube, izdelovalec mila in polnilne stroje za pralne praške. Vse delajo na principu tekočih trakov. Od polnjenja, prek kontrole, pakiranja pa odprave na skladiščni prostor. Pri strojih so zaposlene v glavnem ženske, ki vse nosijo naglavne rute. Zaradi higiene in varnosti, so nam pojasnili. Zaščita strojev je skoraj popolna. Vsaka odmaknjena zaščita ustavi stroj ali vsaj del stroja. Poleg zaščite pa zelo skrbe tudi za red in čistočo, saj je to osnova varnega dela. To načelo jih je vodilo tudi pri urejevanju skladišč, kjer skorajda ni ročnega dela, so pa zelo urejena in čista. Skratka, kjerkoli smo bili, povsod red in čistoča. Kar nekam težko mi je bilo, ker sem se spomnil stanja v naši tovarni. Nesreč v tovarni imajo zato zelo malo, od tega pa jih odpade 98 % na osebni faktor in 2 % na tehnični faktor.

Organizacija varstva pri delu je podobna naši. Varnostni inženir je štabna služba direktorja, ki je odgovoren za varstvo pri delu. Varnostni inženir je po svojem rangu izenačen z vodilnimi delavci v podjetju. Njegova kontrola je predvsem kontrola delavcev, predvsem vodij, če upoštevajo normative za varstvo pri delu, orodij, strojev in naprav, organizacije dela, delovnih pogojev in raziskave nesreč pri delu. Zato

Nadaljevanje na 10. strani

Pred novo toplarno v Papirnici Vevče

VEVČE, JANUARJA — Eden najvažnejših, če ne že najvažnejši problem, ki ga moramo rešiti v bližnji prihodnosti, je preskrba tovarne s toplotno in električno energijo. S tem problemom se intenzivno ukvarjamo že dalj časa. Posamezne variante nove toplarne so v obdelavi, do končne odločitve pa bo prišlo v kratkem.

Sedanje stanje s preskrbo energije v tovarni ni niti najmanj zadovoljivo. S toplotno energijo se

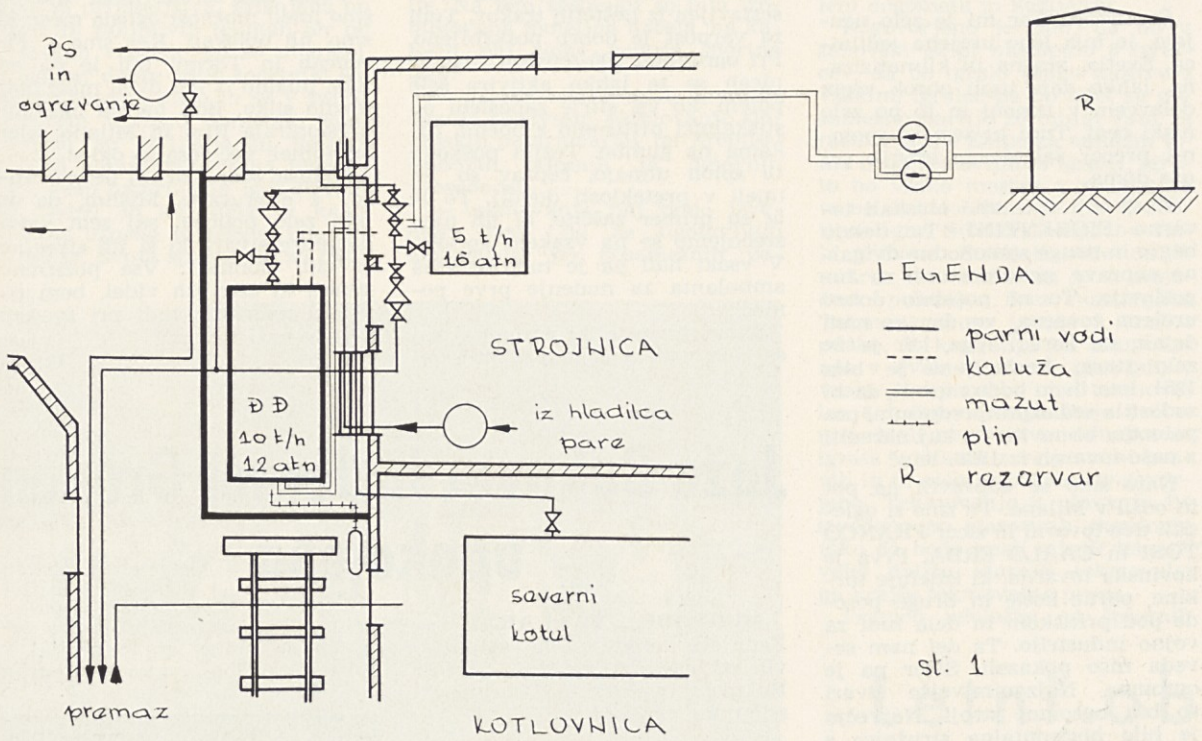

sl. 1

preskrbujemo iz dveh sekcionalnih dvocevnih kotlov iz leta 1929 in 1931, z maksimalno proizvodnjo 10 t/h pregrete pare, Steamblock kotla iz leta 1967 s 5 t/h nasičene pare. Del električne energije, ki jo porabimo v tovarni, krijemo iz lastnih virov in sicer: odvzemno kondenzacijski turboagregat iz leta 1935 z močjo 1250 kVA, dve Francisovi vodni turbini na Vevčah iz leta 1908 in 1910, ter tri Francisove vodne turbine na Fužinah iz leta 1921, 1922, 1923 s skupno močjo 2475 kVA. Ostalo električno energijo, ki je potrebna za obratovanje, dobivamo iz električnega omrežja ELES po daljnovodu 35 kV. Iz navedenih podatkov je jasno, da se življenjska doba strojem in napravam izteka. Predvsem je tu zelo kritično stanje v kotlarni, saj sta oba visokotlačna kotla na meji življenjske dobe. Republiški inšpektorat za parne kotle je že leta 1960 odsvetoval forsirano obratovanje. Z občasnimi popravili in letnimi remonti skušamo stanje obdržati. Večja popravila in izboljšave se ne izplačajo. V lanskem letu je prišlo do nepredvidenih reparatur prav zaradi izrabljenosti kotlov. Izpadi enega ali drugega kotla pa so povzročali zmanjšanje hitrosti na papirnih strojih in ne nazadnje celo nepredvidene reparature na nekaterih strojih. Tako je zaradi odpada zaščitne opeke v kurišču južnega kotla 23. avgusta 1970 le-ta stal tri dni, čeprav je trajalo samo obnavljanje kurišča le eno noč. Ostali čas se je porabil za hlajenje kotla in ponovni zagon. Forsirano hlajenje in zagon bi lahko stanje samo še poslabšalo. Iz navedenega je očitno, da lahko že zaradi majhne okvare kotel ne obratuje minimalno dva dni. Papirni stroji obratujejo torej dva dni z zmanjšano hitrostjo ali pa pride celo do nepredvidenih reparatur in zastojev na enem stroju. Iz obratovanja je izključena tudi parna turbina. Električno energijo, ki jo je dotedaj proizvajala, pa kupujemo iz javnega omrežja.

Stanje Steamblock kotla je boljše. Razen rednih reparatur in rednih okvar avtomatike, zastoja tu še ni bilo. Redne reparature so vezane na soboto in nedeljo, ko premazni stroj, ki uporablja paro iz Steamblock kotla, ne obratuje.

Lokomobilski kotel predstavlja posebno poglavje. Iz izkoristka, ki je krepko pod poprečjem pri takem kotlu, vidimo, da obratovanje ni rentabilno. Ker pa je problem pare v tovarni pereč, če obratuje.

Parna turbina je imela že večje okvare zaradi pomanjkanja pare, lahko golta le še 9 t/h pare. Ostalo paro, ki bi jo lahko uporabljala turbina, pa je potrebno pošiljati prek reducirane in hladilne postaje v proizvodnjo.

Ostale pomožne naprave tudi ne ustrezajo sodobnim tehničnim normam. Skladiščenje in transport premoga nista mehanizirana. Enak problem je tudi pri odvozu pepela. Kotelske naprave, izjemno Steamblock kotla, so praktično brez regulacije.

Medtem ko poleti komaj zadostimo potrebam strojev po pari, pa v zimskem času to sploh ni mogoče. Pritisk, ki bo moral biti 2,5 atm, pade tudi na 1,3 atm. Temu je delno kriv asortiment papirja na papirnih strojih. Z meritvami in izračuni je bilo ugotovljeno, da primanjkuje tudi do 5 t/h pare.

Vodnim turbinam na Vevčah se prav tako izteka življenjska doba. Nekoliko boljši položaj je z vodnimi turbinami na Fužinah. Sedanji primanjkljaj električne energije doseže v konicah 3.000 kW, in doseže letno polovico vse porabljene električne energije v tovarni. Tovarna je torej precej odvisna od tuje električne energije in ima večkrat škodo zaradi redukcij in izpadov energije iz javnega omrežja. Izgradnja nove toplarne je po vsem tem očitno več kot potrebna. Zavedati se moramo, da vsakršno odlašanje z izgradnjo nove toplarne samo škoduje, ker se lahko zgodi, da popusti spoj na bobnu, inšpekorat pa prepove nadaljnje obratovanje, kar pa se bo nazadnje poznalo tudi pri napredku tovarne, zlasti pa na naših žepih.

Pri izgradnji nove toplarne smo upoštevali tudi razširitev tovarne (V. papirni stroj) in pa seveda kritje potreb za sedanje stanje. Celotna izgradnja je zato deljena na I. in II. etapo. Ker bo do izgradnje I. etape trajalo še tri leta, smo se odločili za investicijo 700.000 din za nakup Steamblock kotla Đuro Đaković s koncesijskim tlakom 12 atm in proizvodnjo 10 t/h nasičene pare. To investicijo opravičuje enostaven račun, ker bi za remonte visokotlačnih kotlov, za nepredvidene zastoje, za obzidavo južnega kotla s PLIBRICO maso in ne nazadnje za zastoje kotla ob rednih in izrednih remontih, morali izplačati vsoto, ki bi bila dvakrat večja od cene novega kotla. Pogodba za nov kotel je bila podpisana konec decembra in lahko računamo, da prihodnjo zimo ne bo pomanjkanja pare.

Novi Đuro Đaković Steamblock kotel

Kotel je plameno-dimnocevni s popolno avtomatiziranim pogonom, Kotel z napajalnimi črpalkami mazutnimi črpalkami in grelcem, ter gorilnikom stoji na podložju iz profilov, tako da sestavlja celoto. Zaradi majhnih izmer ne zahteva posebnega prostora. Prostor, v katerem bo postavljen, mora ustrezati samo osnovnim zahtevam za postavljanje energetskih naprav.

Izgorevanje mazuta je avtomatično. Zakurimo ga s plinom, ki ga vžge iskra iz visokanapetostnega transformatorja. Mazut sam je segret na temperaturo ca. 80 do 110°C in se ogreje v kombiniranem grelniku. Potreben tlak dosežemo z zobniško črpalko, nečistoče pa odstranjujemo v filtru. Zrak, potreben za izgorevanje, dovaja ventilator. Razmerje zraka in goriva se uravnava avtomatsko.

Kotel bo stal ob stari kotlarni na razkladalnem tiru, ki bo zato nekoliko skrajšan. Posamezni priključki napajalne vode, mazuta, plina, kaluže, kondenzata ter priključitev pare so razvidni s shematske slike. Del pare bo vezan na premaz, ostalo pa prek reducirnega ventila na parne stroje.

Nova toplarna

Z izgradnjo nove toplarne bo šla stara v zasluženi pokoj. Nekaj časa bo še služila kot rezerva za kritje konic in v rezervi pa bo tudi sedanji 5 t/h kotel in 10 t/h ĐĐ kotel.

Sama izgradnja je razdeljena v dve etapi. V prvi etapi naj bi bilo postavljeno:

— nova priprava vode

— 1 parni kotel 32/40 t/h koncesijskega tlaka 67 atm pregrete pare 5.000°C

— en kondenzacijski parni turboagregat z dvojnim odjemom pare prib. 6.100 kW.

V drugi etapi pa:

— en parni kotel 32/40 t/h koncesijskega tlaka 67 atm pregrete pare

— en protitlačni parni turboagregat z dvojnim odjemom pare moči 4.000 kW.

Prva etapa bi povsem zadoščala sedanjim potrebam po pari in električni energiji. V izjemnih primerih bi morali vso električno energijo kupovati iz javnega omrežja. V študiji o novi toplarni izpred štirih let je bilo ugotovljeno, da je najcenejša rešitev toplarna na mazut, ki je za ca. 25 % cenejša od investicije za toplarno na premog. Obenem je bilo ugotovljeno, da so najustreznejši parametri pare za našo tovarno 59 atm, 13 atm in 3 atm. V zahodnih državah je bila napravljena statistika proizvodnje energije, iz katere vidimo, da največ energije (43 %) pridobijo iz nafte in derivatov, iz premoga 32 % in hidro energije npr. 2 %. Prednosti toplarne na mazut so tudi:

— Investicije so manjše (manjše dimenzije kotlov od kotlov na premog, zato manjša kotlovnica, odpadejo težave z manipulacijo in skladiščenjem premoga in pepela, odpade velik čistilnik dimnih plinov).

— Višji izkoristek parnih kotlov.

Nadaljevanje na 10. strani

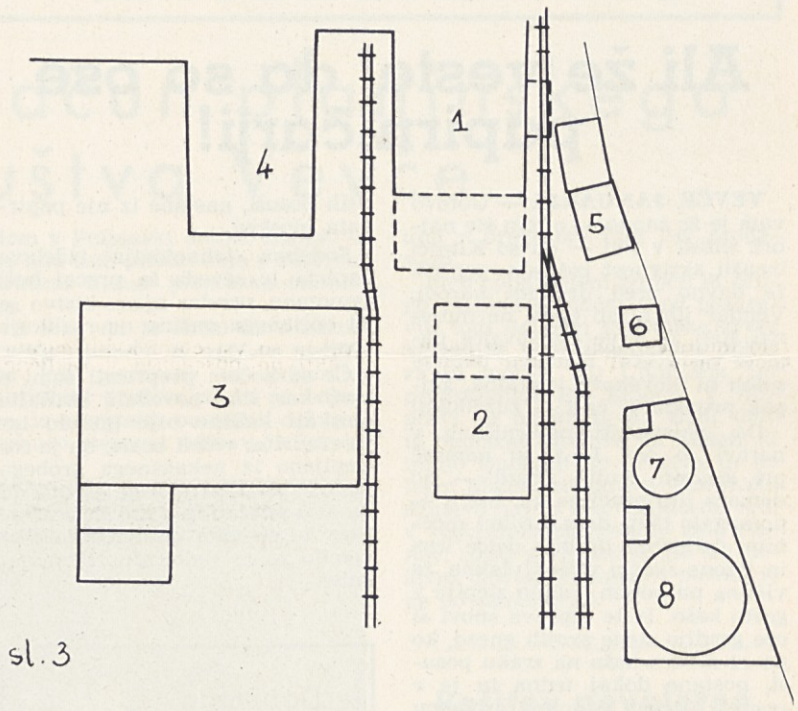

sl. 3

Legenda k sliki 3: 1 — toplarna, 2 — S. skladišče, 3 — brusilnica, 4 — garderoba, 5 — loko kotel, 6 — vratarnica, 7 — obstoječi rezervoar, 8 — novi rezervoar

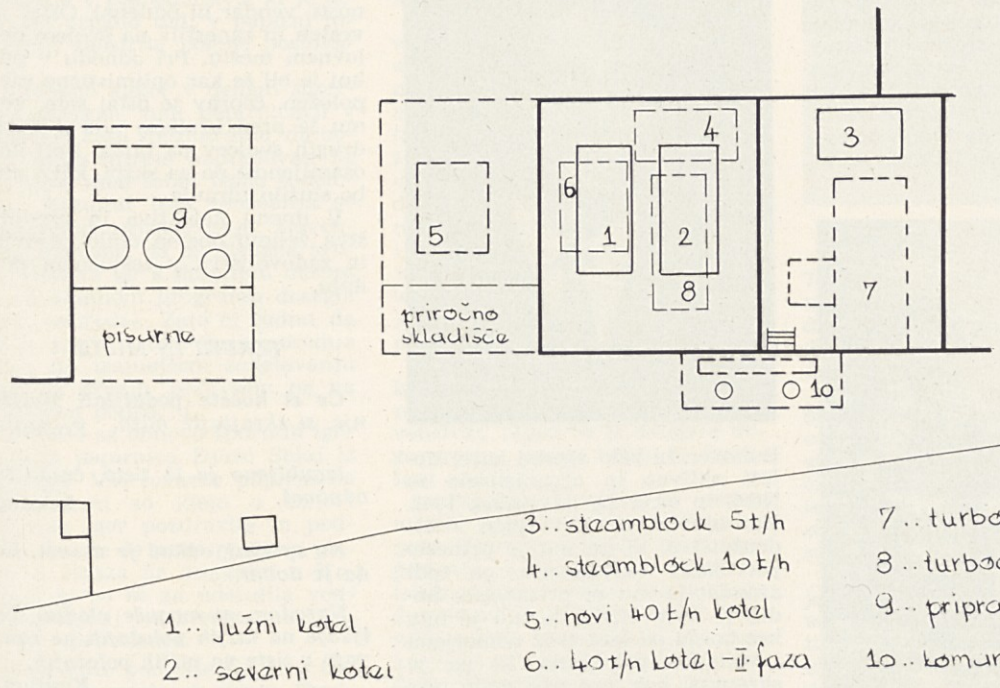

sl. 2.

Opazovanje napak na papirju na prečnem rezalnem stroju in izločanje defektnih pol je nova dolžnost drugih pomočnikov. Na sliki: Fani Bricelj pri delu na IV. rezalnem stroju

Pred novo toplarno v Papirnici Vevče

Nadaljevanje z 9. strani

— Nižja lastna poraba električne energije.
— Lažja in boljša regulacija izgorevanja.
— Čistejše obratovanje.
— Manjše število osebja.
— Manjši potrebni prostor oziroma površina za toplarno.

Seveda nastopajo pri toplarni na mazut tudi nevšečnosti kot so preskrba in skladiščenje mazuta. Za skladiščenje bo potreben rezervoar mazuta z 2000 m³ prostornine za enomesečno rezervo.

Priprava napajalne vode z dvema progama 10 t/h in eno progo za pripravo kondenzata. V kemično pripravo vode spada:
— kisli kationski izmenjevalnik
— odvajalnik CO_2
— rezervoar dekarbonizirane vode
— anionski izmenjevalec (bazni)
— filter

Za termično pripravo pa:
— para 160° 3 atm za razplinjevanje in segrevanje vode na 135°C
— rezervoar napajalne vode z razplinjevalnikom in ekspanderjem.

Obstoječi dimnik za novi kotel bo ustrezal tudi za novo toplarno.

Vsi merilni in kontrolni ter signalizacijski instrumenti iz strojev in naprav bodo nameščeni na posebni plošči. Predvidena je zvočna in svetlobna signalizacija prekoračenja nekih veličin.

Lokacija nove toplarne je razvidna iz skice. Stala bo na mestu stare toplarne z razširitvijo na skladišče, kjer bo nova priprava vode. Novi 40 t kotel bo na mestu sedanjega južnega kotla, kotlovnica sama pa bo podaljšana proti skladišču. Novi turboagregat bo v sedanji strojnici, stari turboagregat BBC pa demontiran, Block kotel bo prestavljen v kotlovnico. Komanda strojnice se bo preselila v nove prostore v prizidek strojnice nad železniške tire za razkladanje premoga.

V drugi etapi bodo investicijski stroški znatno nižji zaradi že dograjenih stavb iz I. etape. Prostor za nov turboagregat še ni točno določen, je pa predvideno, da bo stal v sedanji strojnici. Na skladišču mazuta bo postavljen nov rezervoar. V ostalih traktih dopolnjena oprema iz I. etape. Obstaja pa že tudi varianta, da naj bi bila II. etapa izvedena s kotlom na plin.

Možno je, da pride v I. etapi izgradnje do kakšnih sprememb, toda ne velikih. Iščejo se še posamezne rešitve, ki bi ustrezale kasnejšemu obratovanju in bi bile obenem tudi cenejše.

Stane Jalovec

Na strokovni ekskurziji v Italiji

Nadaljevanje z 8. strani

mora zelo dobro sodelovati s tehniško službo in kadrovsko službo. Ker imajo tehnično zaščito zelo dobro, so se usmerili pri preprečevanju nesreč v glavnem v delavce, ki jih vsestransko poučujejo o varstvu pri delu. Zato imajo začetne tečaje in kasneje specializirane tečaje, uvedli pa so tudi tekmovanje med oddelki, kateri bo imel manj nesreč pri delu. Vsa ta prizadevanja dajejo že pozitivne rezultate.

Še zadnje, kar mi je zelo ugajalo, je bila lepo urejena jedilnica. Svetla, zračna in klimatizirana, lahko daje topli obrok vsem delavcem v izmeni in to po zelo nizki ceni. Tudi tu sem se spomnil precej žalostnega stanja pri nas doma.

Naslednji dan smo obiskali tovarno FIORENTINI. Tu delajo bagre in druge samohodne dvigalne naprave, nekatere tudi za Jugoslavijo. To ni posebno dobro urejena tovarna, vendar so nam dejali, da zaradi tega, ker je že zelo stara. Postavljena je bila 1951. leta in jo bodo morali, da bi zadostila sedanjim predpisom, popolnoma obnoviti. In kaj narediti z našo tovarno iz 1920. leta?

Nato smo se odpravili na pot in odšli v Milano. Tu smo si ogledali dve tovarni in sicer FRANCO TOSI in CARLO ERBA. Prva je kovinska tovarna, ki izdeluje turbine, parne kotle in druge posode pod pritiskom in dela tudi za vojno industrijo. Ta del nam seveda niso pokazali. Sicer pa je ogromna. Najzanimivejše stvari so bili ogromni stroji. Največja je bila horizontalna stružnica s premerom 12 m. Prvič v življenju pa sem videl, da stroje vodijo elektronsko. Stroj ima programator, na katerega dajo kartico z izrezanimi kvadratki, ki predstavljajo predvidene strojne operacije. Stroj dela avtomatsko, delavec pa le nadzira in kontrolira stroj. Napak pri takem delu skorajda ni, varnost pa je skoraj popolna.

Posode pod pritiskom vse rentgensko pregledajo. Ker tu uporabljajo različne radioaktivne izotope, morajo ves postopek zelo dobro zaščititi. Stene v tej postavi so debele 1,20 m. So betonske, v sredini pa je plast svinca. Pred vrati v ta prostor je labirintni hodnik. Vrata sama pa so izdelana tako, da so vezana na posebno pripravo za ugotavljanje radioaktivnega sevanja (neke vrste Geigerjev števec) in šele ko pade ta izpod dopustne doze, se vrata lahko odprejo.

Carlo Erba pa je kemijska tovarna, ki izdeluje surovine za zdravila. Vsi postopki so avtomatizirani. Zgradbe so na eni strani odprte, s čimer se zmanjšuje eksplozivna nevarnost. Delovni pogoji so zato težji. Zanimivo v tej tovarni je to, da imajo delavci, ki sam postopek le kontrolirajo, dve delovni obleki, zimsko in letno.

Zadnji dan smo se odpravili v Torino. Obiskali smo »FIAT«, tovarno avtomobilov. Iz našega avtobusa smo na presenečenje vseh posedli takoj v dva manjša avtobusa in se odpeljali v tovarno. Mislili smo, da bomo po tovarni hodili, vendar smo se zmotili. Z avtobusom smo se odpeljali tudi po obratih. Celotna proizvodnja je zelo specializirana in je pravzaprav en sam tekoči trak, ki je sestavljen iz neštetih trakov. Tudi za varnost je dobro poskrbljeno. Pri ogromnih 200-tonskih stiskalnicah se ta lahko aktivira šele potem, ko vsi štirje zaposleni ob stiskalnici pritisnejo z obema rokama na gumbe. Težjih poškodb tu sploh nimajo, čeprav so jih imeli v preteklosti dovolj. To je le en primer zaščite, ki jih nato srečujemo še na vsakem koraku. V vsaki hali pa je tudi obratna ambulanta za nudenje prve pomoči.

Sama tovarna je ogromna, saj se razprostira na 3 milijonih m² površine, od tega pa je 1,5 milijona m² pokritih površin. Ostalo pa so odprta parkirišča za nove avtomobile, transportne poti in preizkuševalna steza. V tovarni je zaposleno v vseh treh izmenah 57.000 delavcev, celotni Fiatov gigant pa zaposluje 180.000 delavcev. Bili smo 4 ure v tovarni, pa smo si jo le bežno ogledali. Res pa je to tovarna, ki si jo velja ogledati, če se zato pokaže kakšna možnost.

Poleg tega strokovnega dela pa smo imeli možnost ogleda mest, ki smo jih obiskali. Ker smo v Firencah in Torinu bili le po en dan, imamo iz teh dveh mest bolj medlo sliko. Bolj pa sta nas impresionirala Rim in Milano, kjer smo imeli več časa za ogled.

Napisal sem le nekaj bežnih vtisov z ekskurzije. Mislim, da je bila zelo poučna, saj sem videl nekatere stvari, ki si jih sicer ne bi niti domislil. Vse pozitivne stvari, ki sem jih videl, bom pa skušal uporabiti tudi pri svojem delu v naši tovarni.

Tr. M.

Ali že veste, da so ose papirničarji!

VEVČE, JANUARJA — Gotovo vam je že znano — o tem ste najbrž slišali v šoli — da so Kitajci iznašli skrivnost izdelave papirja že davno pred drugimi narodi. Vendar jih kljub temu ne moremo šteti za prve izdelovalce papirja na svetu; izdelava papirja sploh ni človekova iznajdba, ampak pripada ta čast — žuželkam!

Da, najstarejši papirničarji v naravi so ose. Le-te si namreč pri gradnji svojih gnezd — po domače jim pravimo kar osirji — pomagajo tako, da s svojimi močnimi čeljustmi drobijo delce lesa in lesene skorje v fina vlakna, ta vlakna pa potem s slino zlepijo v gosto kašo. Iz te lepljive snovi si ose gradijo stene svojih gnezd, ko pa se mokra kaša na zraku posuši, postane dokaj trdna in je v resnici povsem podobna grobemu ovojnemu papirju.

Postopek, ki ga v naravi znajo uporabljati ose, je v načelu povsem enak tehnologiji izdelovanja papirja v papirnih industrijah.

Tudi v tovarnah papirja namreč meljemo les v fina vlakna ter jih močimo z vodo, ko pa se ta mokra vlaknata kaša na posebnih sitih posuši, nastane iz nje papirnata ploskev.

Sodobna tehnologija izdelave papirja je seveda še precej bolj zamotana, vendar njeno bistvo se od opisanega načina ne razlikuje dosti.

Če se hočete prepričati sami o tem, kar smo povedali, skušajte poiskati kakšno osje gnezdo ter ga razdrite; videli boste, da je res zlepljeno iz nekakšnega grobega papirja. Seveda morate paziti, da bo osje gnezdo že staro in prazno, sicer bi se vam pikajoče žuželke nemilo za to radovednost maščevale!

Dopisujte v »Naše delo«

Zimsko jutro

Jože Bukovec in Jernej Gruden upokojena

MEDVODE, JANUARJA — Zadnjega decembra smo se poslovili od naših delavcev — Jožeta Bukovca in Jerneja Grudna, ki odhajata v pokoj.

JOŽE BUKOVEC

Rodil se je v številni kmečki družini na Verju 26. 3. 1912. V tej družini je bil rojen tudi njegov brat, narodni heroj Franc Bukovec, po katerem je sedaj imenovana osnovna šol Preska — Medvode. Vse življenje ga je spremljalo trdo težaško delo. Ker ni mogel preživljati številne družine na majhni kmetiji na Bregu pri Kranju, se je leta 1964 zaposlil v naši tovarni. Vsa leta je delal v pripravi lesa, večinoma težka dela od sekalca lesa in žamenja pa do dovaževalca lesa z Demagom. Ker je zrastel na kmetiji, se je tudi v tovarni pri delu z lesom najbolje počutil. Čeprav to delo ni bilo lahko, ga je opravljal vestno in marljivo. Med vojno je tov.

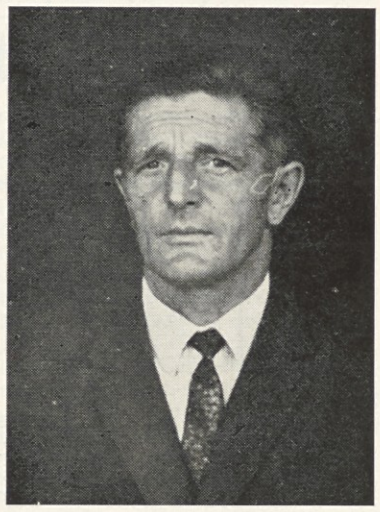

Bukovec že zelo zgodaj začel delati aktivno in organizirano za NOV in sicer že novembra 1942. Po vojni pa se je vključil v zadružništvo, ki pa mu je prineslo precejšnja razočaranja, pa tudi arondacija mu ni prizanesla. Sedaj je zadovoljen, da mu je bila kot borcu od leta 1942 odmerjena invalidska pokojnina, ki pa je skromna, ker ima zelo malo priznane delovne dobe. Kljub temu je bil tov. Bukovec Jože zadovoljen, da se je pred leti odločil za zaposlitev v naši tovarni in dosegel v teh letih pogoje za pokojnino.

JERNEJ GRUDEN

Rojen 5. 7. 1910 v Zbiljah. V tovarni se je zaposlil po vojni, 1947. leta in ji ostal zvest vse do svoje upokojitve. Zaradi bolezni je moral opustiti težja fizična dela ter je dolga leta opravljal v tovarni službo vratarja. Čeprav

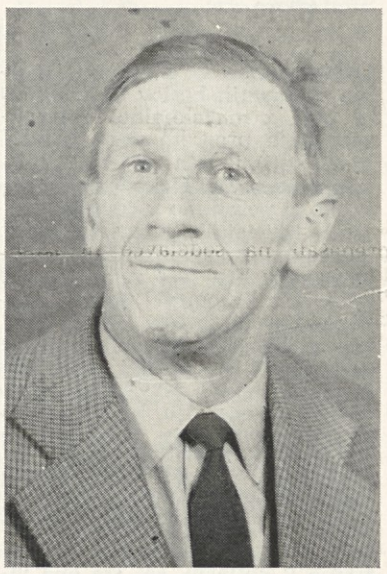

je pri tem moral kdaj pa kdaj slišati kakšno grenko in pikro na račun svoje vestnosti in doslednosti, vendar ni odnehal. Ostal je vesten in zanesljiv na svojem delovnem mestu. Pri odhodu v pokoj je bil še kar optimistično razpoložen, čeprav je ostal sam, ker mu je pred kratkim umrla žena, drugih svojcev pa nima. Bolj kot osamljenost pa ga skrbi, kako mu bo služilo zdravje.

V imenu kolektiva in uredništva želimo obema obilo zdravja in zadovoljstva v zaslužnem pokoju.

IZREKI IN MISLI

Če si hočete podaljšati življenje, si skrajšajte mizo. *Franklin*

Izgubljeno je le tisto, česar se odpoveš. *Lessing*

Ne sprašuj, odkod je nasvet. Le da je dober.

Narodom ni mogoče vladati, če ljudje na nižjih položajih ne zaupajo v tiste na višjih položajih. *Konfucij*

Ali je sploh mogoče pozabiti tisto, kar ste nekoč ljubili? *Roussean*

Od začetka ljubezni govorijo zaljubljenci o prihodnosti, v dobi pojemanja ljubezni pa govorijo o preteklosti. *Maurois*

Jeza ima vedno eno osnovo, samo le redko pravo. *Halifax*

Športne igre papirničarjev obnovljene

KOLIČEVO, JANUARJA — Skoraj deset let je že minilo, ko so se papirničarji — športniki zadnjič zbrali na svojih športnih igrah. Lepa športna tradicija, ki je nad 10 let združevala in zbliževala slovenske papirničarje tudi na športnem področju, je nenadoma prenehala ter je nastopila praznina, ki smo jo vsi prijatelji športa v teh letih močno občutili. Ostala so mnoga poznanstva in prijateljstva, sklenjena ob lepih in zanimivih tekmah ter ob prijetnih večerih, ko so utrujeni, a vendar dobre volje športniki sedli za skupno mizo in se v prijateljskem vzdušju pomenili. Spoznavali so življenje in delo v ostalih papirnicah, vsako tovarno so v času papirniških iger obiskali, vedeli so kaj dela in kako, kakšne uspehe in težave ima ter še in še. Svoja spoznanja so nato, ko so se vrnili v svoje kolektive, prenašali na sodelavce in zato lahko upravičeno trdimo, da so bile prav športne igre v tistem času najmočnejša vez slovenskih papirničarjev.

Zakaj je prišlo do prekinitve papirniških iger, še do sedaj ni točno pojasnjeno. Kot glavni vzrok navajajo predvsem to, da so igre postale preobsežne in predrage ter okolnost, da manjši kolektivi niso mogli enakopravno sodelovati ne v tekmah z večjimi podjetji, prav tako pa tudi niso mogli prevzemati organizacije iger. Poleg naštetih vzrokov se omenja, da so papirniške športne igre prenehale tudi zaradi splošne situacije v gospodarstvu, ki je tako kot drugod tudi v papirni industriji zaostrila pogoje poslovanja.

Podobno kakor v drugih športnih panogah, tudi papirničarji v zadnjem času spoznavamo, da bomo lahko hitreje napredovali le, če bomo med seboj tesno sodelovali. Rezultat tega spoznanja so nedvomno prizadevanja slovenskih papirnic, da bi združila svoja sredstva ter s skupnimi močmi in ob enotnem programu dosegla večji napredek. Zato ni čudno, da se je prav v tem času porodila ideja po trajnejšem sodelovanju tudi na drugih, predvsem pa na športnem področju.

Pobudo za obnovo športnih iger je dala papirnica Djuro Salaj iz Krškega. Vse tovarne papirja na Slovenskem so idejo o obnovi športnih iger pozdravile in podprle, kar je še prav posebno prišlo do izraza na sestanku v Krškem, ki so se ga udeležila vodstva podjetij ter predstavniki organov upravljanja.

Tudi naše podjetje pri tem dogajanju ni ostalo ob strani. Predstavniki organov upravljanja vodje družbeno-političnih organizacij v podjetju in športniki so na sestanku, ki ga je sklical predsednik delavskega sveta tov. Franc Pančur, pozdravili idejo o obnovitvi športnih iger. Bili so enotnega mnenja, da mora naše podjetje najti svoje mesto v športnem življenju slovenskih papirničarjev ter tako še podkrepiti težnjo po sodelovanju na drugih področjih. Sprejeta so bila izhodišča, ki naj jih predstavnik podjetja zastopa na skupnem sestanku o organizaciji športnih iger, ki je bil v mesecu decembru v Krškem.

Pripravljalnega sestanka za izvedbo športnih iger so se v Krškem udeležili predstavniki naslednjih slovenskih Papirnic: Radeče, Vevče, Količevo, Medvode, Ceršak, Sladki vrh in Prevalje. Na tem sestanku so bila izoblikovana temeljna načela, na katerih naj slone bodoče športne igre:

— namen obnovljenih športnih iger je predvsem sodelovanje slovenskih papirničarjev ter krepitev njihovih telesnih in delovnih sposobnosti,

— tekmovanja naj bodo izvedena tako, da se ugotavljajo zmogovalci po posameznih panogah, ne ugotavlja pa se zmagovalec športnih iger. Le na tak način lahko enakopravno sodelujejo tudi manjši kolektivi.

— igre naj se delijo na dva dela in to na zimski ter letni del tako, da imajo možnost prevzeti organizacijo iger tudi manjše delovne organizacije. Vsako leto naj pri organizaciji sodeluje drugo podjetje po načrtu, ki ga sprejmejo predstavniki podjetij na skupnem sestanku. Smučanje naj se izvede posebej in to tam, kjer so pogoji za to.

— Ocenjuje se le mesto ekipe in ne mest posameznikov. Prvo plasirana ekipa prejme pokal, tri prvoplasirane pa pismena priznanja.

— Udeleženci oziroma tekmovalci na športnih igrah so lahko samo tisti, ki so v rednem delovnem razmerju pri podjetjih, ki se udeležujejo tekmovanja ali pa so tam vajenci, kar se dokazuje z zdravstveno izkaznico. Pravice udeležbe nimajo štipendisti niti drugi, ki so v kakršnemkoli razmerju s podjetjem. Če bo ugotovljeno, da je za posamezno podjetje nastopil tekmovalec, ki bi po teh prepozicijah ne smel, se šteje kot da tisto podjetje na športnih igrah sploh ni sodelovalo.

— Tekmovalna pravila na športnih igrah so tista, ki veljajo za tekmovanja na državnih prvenstvih, razen če ni drugače dogovorjeno. Sodijo lahko le izprašani sodniki.

— Stroške udeležbe na papirniških igrah (prevoz, prehrana, prenočišče in drugo) nosi tisto podjetje, ki je poslalo ekipo na tekmovanje, stroške tekmovanja (organizacija, priprava igrišč, sodniki, pokali in drugo) plača vsakokratni prireditelj. Po končanem delu tekmovanja se pripravi skupna zakuska, kjer se podele priznanja. Stroške zakuske nosi vsaka ekipa glede na število tekmovalcev.

— Tekmuje se v naslednjih panogah: mali nogomet, odbojka, plavanje, šah, namizni tenis, streljanje, kegljanje, smučanje. Ženske tekmujejo v streljanju, odbojki, plavanju ter smučanju.

V skladu z gornjimi izhodišči sta organizacijo zimskega dela športnih iger prevzeli podjetji v Sladkem vrhu in Ceršaku, organizacijo smučanja je prevzela papirnica Količevo, letni del športnih iger pa bo izvedla papirnica v Krškem.

V zimskem delu športnih iger bodo izvedena tekmovanja v šahu, namiznem tenisu in streljanju ter smučanju. V letnem delu pa tekmovanja v plavanju, odbojki, malem nogometu in kegljanju.

Dogovorjeno je bilo, da bo v šahovski ekipi nastopalo 6 igralcev, da bo igralo vsako moštvo z vsakim, igralec pa bo imel za posamezno partijo 20 minut časa za razmišljanje. Ekipo za namizni tenis bodo sestavljali 3 igralci, igralo bo vsako moštvo z vsakim in to na dva dobljena seta in 3 dobljene igre. Strelska ekipa bo štela 3 člane. Streljali bodo na 10 metrov, 30 strelov in to v stoječem položaju brez naslonjala. Tekmovanje se izvede z zračno puško. V kegljanju bo tekmovanje v dveh borbenih partijah, v vsaki partiji pa bo imel tekmovalec 6 lučajev. Ekipa šteje 6 članov. Mali nogomet in odbojka se igrata v skladu z veljavnimi pravili in ni ničesar posebej dogovorjeno. Tekmovanje v plavanju bo izvedeno po starostnih skupinah, tako da bodo imeli mlajši tekmovalci daljše, starejši tekmovalci pa krajše tekmovalne proge.

Pravico udeležbe na športnih igrah imajo prav tako kot moške tudi ženske ekipe in to v streljanju, odbojki, plavanju in smučanju.

Tekmovanje v slalomu je prevzela papirnica Količevo ter ga bo do konca marca izvedla na smučiščih na Vel. planini. Tekmovalo se bo v veleslalomu v dveh tekih. Ekipo sestavlja 5 smučarjev, pri ugotavljanju rezultatov pa se upoštevajo trije najboljši časi, ki so jih dosegli posamezni člani ekipe. V smučanju tekmujejo tudi ženske ekipe, ki štejejo 3 tekmovalke.

Lepa tradicija športnih iger papirničarjev je torej obnovljena, dolžnost nas vseh pa je, da vložimo vse napore, da bodo naši športniki, tako kot prej, dosegali na igrah lepe rezultate in častno zastopali naše podjetje med slovenskimi papirničarji. Prav gotovo pa bo to zahtevalo od vseh tekmovalcev in organizatorjev velike napore, od organov upravljanja ter družbeno-političnih organizacij v podjetju pa vsestransko podporo in razumevanje.

Stane Skok

Ekipa Papirnice Količevo na zadnjih papirniških igrah v Radečah

S potekom leta 1970 je potekla delovna doba tudi Francu Černetu, Frančiški Pintar in Rihardu Goršetu (od leve proti desni) Vsem tem upokojencem tudi s tega mesta želimo vse dobro v pokoju in iskrena zahvala za dolgoletno sodelovanje

Letni obračun planinskega društva Vevče

VEVČE, JANUARJA — Člani PD Vevče so s svojim delovnim programom kar pohiteli. Že takoj v začetku leta, 8. januarja, so imeli svoj letni občni zbor v sejni sobi podjetja. Zbora se je udeležilo 67 planincev, kar pa je razmeroma malo, če vemo, da šteje društvo 297 članov. V začetku lanskega leta pa jih je imelo 156.

Vevški planinci zborujejo

To je lep uspeh in hvale vreden napredek, kar je zgovoren dokaz, da je društvo približalo ljubezen do narave dokaj številnim občanom v kraju.

Po običajnih formalnostih občnega zbora so se vrstila poročila o delu v preteklem letu. Smučarska sekcija je organizirala več tečajev in izletov s poprečno udeležbo 22 članov in tekmovanja v sindikalnih in občinskih prvenstvih.

Iz programa — planinarjenje — je planinska sekcija izpolnila kar vse. K sodelovanju je pritegnila tudi ljudi, ki se doslej s tem niso ukvarjali. Napravili so 8 eno ali dvodnevnih planinskih tur. Zasavska gora, Snežnik, Plešivec in druge poti, pa tudi Triglav, so bili njihov cilj. Skupna udeležba je znašala kar 134 planincev.

Usmerjanje mladine v planinski šport je rodilo dobre sadove. Ustanovljena je bila mladinska sekcija, kjer je včlanjeno 115 mladincev in pionirjev. Zanjo so bili prirejeni izleti v Cerkno, v bolnišnico Franjo in na Tavčarjev dom v Poljanski dolini. Zanimiva so bila tudi predavanja z večerom kratkih filmov planinske tematike.

S tem, da je občni zbor ocenil vsebino poročil in njihove navedbe kot pozitivno in pohvalno aktivnost društva, zlasti pa odbora, je po ostalih poročilih dal razrešnico staremu odboru in izvolil novega. Predsednik za naslednje leto bo ostal Andrej Pirkmaier, njegovi sodelavci v odboru pa so: Nace Zajc, Vlado Šmigoc, Anica Oman, ing. Janez Hribar, Jože Bezlaj, Anton Peternel, Ivanka Bobnar, Miro Smrekar, Stane Lukec in ing. Zoran Pirc.

Občni zbor je sprejel tudi načrt dela za bodoče leto. Uresničevanje načrta bo glavna naloga novega odbora ob pomoči vseh članov. V začetku so omenili še potrebna dela pri koči na Veliki planini, tako da bo izlet tja ali oddih v koči le kolikor mogoče prijeten za vsakogar. Načrte dela so obravnavali tudi po sekcijah. Smučarji nameravajo prirediti več tečajev, turnih smučanj in se udeležiti nekaterih tekmovanj.

Planinski odsek je že naprej določil program izletov v letu 1971. Kraji, kamor se nameravajo planinci podati za dan ali do treh dni, so: Kum, Trdinov vrh, Češka koča, Peca, Grintovec, Stol, Krn, Nanos, Mirna gora in Bela krajina. Pri teh izletih in turah bo sodeloval tudi mladinski odsek, ki ima v programu tudi več predavanj.

Med podajanjem poročil in drugo vsebino so občni zbor pozdravili tudi delegati Planinske zveze Slovenije, koordinacijskega odbora in matice PD Ljubljana, ter predstavnica PD Emona. V razpravi so ugotovili, da sloni delo in napredek društva na ljudeh, ki imajo ljubezen do društva in do lepot planinske narave. Planinsko društvo naj bi bilo vključeno tudi v vzgojno-izobraževalno delo članov, zlasti pa mladine. Le tak delovni človek, ki naravo pozna, je ne bo zanemarjal.

Rešitev novoletne križanke

(pomišljaj pomeni prazno polje)

Vodorovno: Srečno novo leto, voščilo — Prisank, oža — čin — lanital, jalovka — Eton — NI, vam želimo — RA — — tarok — C, sprejemanje — Stare — Oka, erar — Obri — dekan — zaboj, mivka — RI — Antilje — pav, Poias — aj — moa — levkocit, ar — — islamist — E — altana, pisanec — Reti — YU — menek, izpodrec — N — zarja — oj — S, red — Emme — Sperans — Zeta, NM — — Taine — Emonec — A — RT, I — plotnina — — GD — en — sto, čar — naslonica — znamkar, ares — — oktogon — odmor — —, remulada — RN — cerealije, jankice — smolar — NK — nos Elia — el —art — becanje, Miklova Zala — cikanje — —, otava — NN — ajs — je — mu, copot — — — — lenguan, eros — — — — KE — Ogri, Matterhorn — šoja, Astola — NR — Tolstoj — vat, Blejsko jezero — abadon, Aare — tresk — adorator.

Pri opisu pojmov se nam je pripetila neljuba napaka. V zadnji vrsti navpično, bi morali oznako »CENILEC« postaviti za eno polje nižje. Upamo, da so reševalci to opazili sami. Oprostite!

Za pravilno rešitev so bili izžrebani: Po 10 din — Lovec Lenčka, Avbelj Ivo, Vidmar Jože, Babnik Ada, Vavpetič Andrej

30 din Kaplja Herman

60 din Dimitrovič Marija

Program dela smučarske sekcije PD Vevče

VEVČE, JANUARJA — Naše planinsko društvo uresničuje zelo popoln in sodoben koncept planinske dejavnosti s tem, da v svoje programe vključuje tudi smučarijo. Brez smuči si je hojo v prirodo v zimskem času težko predstavljati, še posebej pa to velja za hojo v planine. Zaradi tega spoznanja smo ves čas obstoja našega društva tudi smučariji posvečali primerno pozornost. Lani smo organizirali začetniški tečaj v smučanju za 14 ljudi, priredili smo tri enodnevne smučarske izlete in se udeležili petih sindikalnih tekmovanj. Vsa ta smučarska dejavnost je bila in ostala v mejah rekreativnega smučanja in ima za cilj tudi v zimi približati prirodo delovnemu človeku. Vsa prizadevanja te sekcije gredo za tem, da člane našega društva izurimo v smučanju do take stopnje, da nam bodo naše gore dostopne tudi v zimskem času. Znanje smučanja nam torej omogoča planinarjenje v zimskem času, to bi bilo geslo smučarske sekcije.

Letošnji program za smučarsko dejavnost je po svoji strukturi povsem enak lanskemu, le da je nekoliko bogatejši. Namesto enega bomo imeli letos kar tri tečaje smučanja v naši koči na Veliki planini. Prvi tečaj v zimskih počitnicah je namenjen izključno mladim, naslednja dva, začetniški in nadaljevalni, bosta organizirana za ostale člane društva v mesecu februarju.

Največjo pozornost bomo posvetili smučarskim izletom v gore. Teh izletov, povezanih s turnim smukom, smo predvideli kar deset. Realizacija zadanega programa pa bo seveda odvisna od tega, če bomo zbrali zadostna denarna sredstva. Ta del programa bo težišče dejavnosti smučarske sekcije. Zaradi te dejavnosti organiziramo smučanja in vse ostalo.

Na kratko naj omenim še tradicionalno sodelovanje naših smučarjev na raznih sindikalnih prvenstvih. Doslej smo redno sodelovali na gozdarskem prvenstvu, na občinskem in mestnem sindikalnem prvenstvu, na tekmovanju za pokal Celuloze in sindikalnem tekmovanju, ki ga je organiziral Saturnus. Za sodelovanje na teh tekmovanjih bi lahko rekli, da je za Združene papirnice Ljubljana zelo pomembno, med drugim tudi to, da se tekmovalci in ime naše firme pojavljajo v radiu, na televiziji in v tisku ter na smučiščih. Verjetno je to najcenejša reklama, kar si jo moremo misliti. Res pa je, da pri tem ne gre toliko za interese planinskega društva, temveč za interes podjetja, oziroma naše sindikalne organizacije. Iz teh razlogov pričakujemo, da se bo tudi letos, tako kot doslej ta del programa odvijal večji del v okviru sindikalne organizacije in v interesu podjetja. **V. Š.**

Letošnjo zimo je naša koča skoraj vsak dan zasedena — Velika planina vabi

NOGOMETAŠI SLAVIJE V TEKMOVANJU V SNL

Bilanca ob prvem delu - slabo!

VEVČE, JANUARJA — Jesenski del tekmovanja v SNL je že zdavnaj mimo. Moštva so po napornem igranju zasluženo odšla na odmor. Kratek počitek bo vsekakor koristil sleherni enajsterici, trenerjem in vodstvu klubov, da bodo napravili pregled nad uspehom svojega moštva v jesenskem delu tekmovanja v SNL. Časa za analiziranje in planiranje pa žal ni na pretek. Posebno ne za tiste klube, ki bi se v jeseni slabo odrezali in sedaj prezimujejo na dnu prvenstvene lestvice. Prav za te klube bo še posebno zmanjkovalo časa ne samo za pregled slabega jesenskega starta, marveč tudi za začetek priprav na spomladanski del tekmovanja. Eden od slabo uvrščenih klubov je žal tudi vevška Slavija, ki je v jesenskem delu tekmovanja »pristala« na predzadnjem mestu prvenstvene lestvice. Skromna bera 9 točk in nič kaj ugodna razlika v golih za vevške nogometaše ni obetavna. Znano je, da so se nogometaši iz Vevč tudi v minuli sezoni krčevito borili za obstanek v družbi slovenskih ligašev in so si šele v finišu minulega prvenstva, z nekaj zaporednimi zmagami doma in v gosteh, zagotovili obstanek v ligi. Ali se bo tudi tokrat ponovila enaka slika, ali pa je na pomolu celo izpad iz lige? Ne želimo biti slabi prerokovalci in ne sodniki in preveč črnogledi, ne želimo biti tožniki NK Slaviji, toda slabe in neučinkovite igre igralcev, ki sedaj zastopajo barve vevškega nogometnega kolektiva, nas silijo k resnemu razmišljanju kaj storiti, da bi se razmere in položaj kluba obrnil na bolje.

Dolgoletni trener vevških nogometašev, Lojze Perharič, se na vso moč prizadeva, da bi klub izgubljene točke v jesenskem delu spomladi nadoknadil. To vsekakor ne bo lahka naloga, saj imajo Vevčani v nadaljevanju dela prvenstva težji razpored in večkrat gostujejo. Na enem izmed zadnjih sestankov z vodstvom in igralci tik pred Novim letom 1971 je bilo izrečenih dovolj pikrih, toliko na račun slabe igre kot na indolentnost in slab položaj na prvenstveni lestvici. Ugotovljeno je bilo, da je igralcem velikokrat pošla sapa že po obetajočem vodstvu in da so tako točke doma kot na tujih igriščih po nepotrebnem postale plen nasprotnega moštva. Kaže, da enajsterica ni dovolj psihično pripravljena, da bi v odločilnih trenutkih znala s trudom pridobljeno prednost izkoristiti in realizirati sebi v prid. Morda je posredi tudi napačna taktika vodstva ali pa neizpolnjevanje trenerjevih nalog.

No, kljub vsemu v Slaviji menijo, da še ni vse izgubljeno. Igralci so trenerju in vodstvu kluba obljubili, da se bodo skorajšnjih priprav lotili z vso resnostjo in k delu pristopili zavzeto, v spomladanskem delu tekmovanja pa bodo poskušali tudi z nekaterimi presenečenji osvojiti dragocene točke, ki bi jim tako zagotovile obstanek v SNL.

Naše želje so, da bi se v spomladanskem delu tekmovanja položaj na prvenstveni lestvici popravil v prid vevškim nogometašem. Od igralcev samih pa je odvisno, ali bodo dovolj močni in sposobni uresničiti obljube in napovedi in se obdržati še naprej v družbi slovenskih ligašev.

Toni Židan

NK Slavija: Posnetek iz starih dobrih časov

DVOJNE SERPENTINE

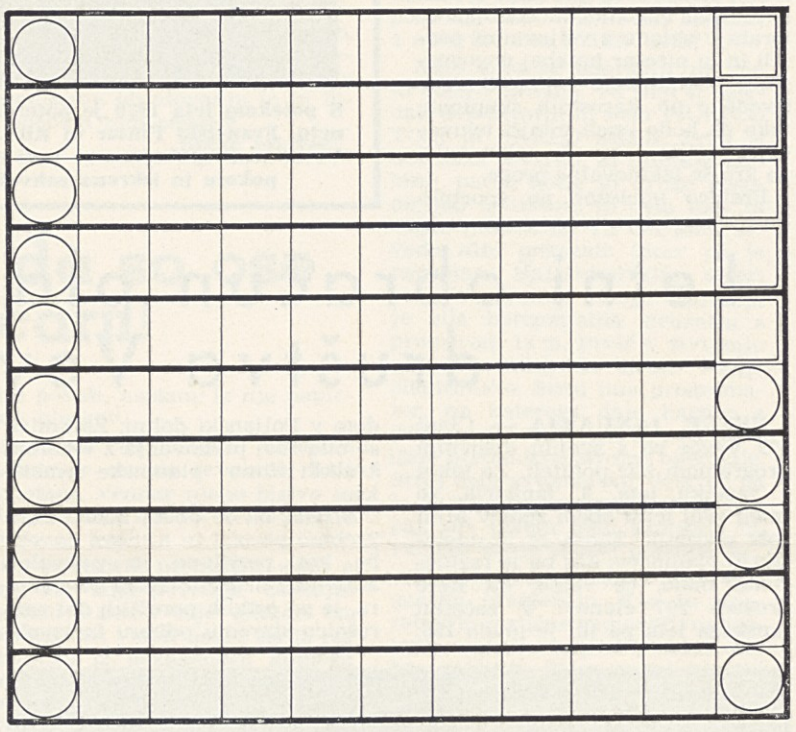

Besede se vpisujejo proti desni ali levi, kakor teče serpentina. V prvem primeru se vrstijo besede od zgoraj navzdol, v drugem pa od spodaj navzgor. Vsaka črka se torej uporabi dvakrat.

Besede, ki se začno v levem zgornjem kotu:

Obrežna, obalna plovba (po pomorščaku Cabotu) — kožna razpoklina — plačilo dolžnega zneska po pošti ali na žiro račun — jama, klet ali omara za hlajenje — zorana zemlja, oranje — kar nam je namenjeno, kizmet — rebrača, navojna oknica, navojnica — čop, obesek, šop (pri laseh, obleki, prtih, zavesah, zastavah) — starogrška boginja polj, gozda in lova, Zevsova hči in Apolonova sestra — starogrški bog gozdov, rastlinstva in pastirjev — lisici podobna zver iz družine psov — zaničljiv naziv za Italijana, Lah — poslanec, oglednik — skupina leč, ki daje slike brezbarvnih robov — namestitev, razmestitev, določitev mesta za zidanje raznovrstnih objektov — gozdni ali vrtni sadež, vrsta jagodnic — drobno kamenje, tudi naziv za drobljene druge snovi — Glavno mesto Jordanije — ognjenik na Siciliji nad Catanio.

Besede, ki se začno v levem spodnjem kotu:

Prevodnik za sprejemanje in oddajanje elektromagnetičnih valov — drugo največje slovensko mesto — žensko ime, narodna heroina Kumar — kos perila, športno oblačilo — vrsta ameriškega vojaškega revolverja — rimski bog ljubezni — državni rekorder na 100 m (Ivica) — italijansko mesto nad Bolzanom — mlinski žleb, grobnica, — luža, mlakuža — igra na karte — naziv — krajše ime za transformator — država in reka v Ameriki — rimski državnik — francoski dramatik — opravilo, služba, slovenski dnevnik — domače žensko ime — severnoameriška država — prostor, lopa za avtomobile ali druga motorna vozila — enoletna, do 1,5 m visoka rastlina, ki jo zelo ljubijo kadilci.

Ob pravilni rešitvi dajo črke na označenih poljih navpično troje pomožnih sredstev, ki jih papirna industrija uporablja v proizvodnji svojih raznovrstnih izdelkov.

Izžrebali bomo 7 pravilnih rešitev in nagradili: trikrat po 10 din, enkrat 30 din in enkrat 60 din.

Rešitve je treba poslati na uredništvo Našega dela v Papirnico Vevče do 10. februarja 1971.

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Tovarna celuloze Medvode

IZ TOVARNE CELULOZE MEDVODE V MESECU DECEMBRU STA ODŠLA IZ PODJETJA:

Jože Bukovec, dovaževalec lesa
Demag dvigalom, upokojen
Jernej Gruden, vratar, upokojen

Poroka:

Poročil se je obratni gasilec tov. VLADO STEVANOVIĆ

Čestitamo!

Rojstvo:

Izmenskemu delovodji tov. MILOŠU PETROVCU se je rodil sin

Čestitamo!

Papirnica Vevče

DECEMBER 1970

Prišli:

Danilo Djordjević, čistilec lesa
Anton Bončar — iz JLA, ključavničar VI.
Angela Moškrič, snažilka v Delavski restavraciji

Odšli:

Franc Varga, invalidsko upokojen
Ivan Cvetko, invalidsko upokojen
Andrej Zapušek, v JLA
Franc Černe, upokojen
Rihard Gorše, upokojen
Frančiška Pintar, upokojena

Poročili so se:

Franc Habič — obratni električar, z Ljudmilo Ajdičevo

Čestitamo!

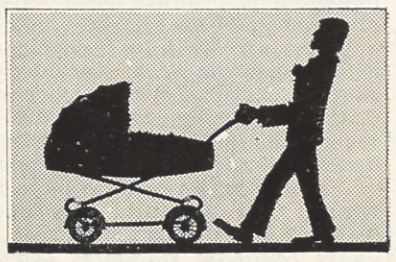

Rodili so se:

Antonu Smrekarju, hči Irena
Anici Lovše, hči Barbara

Čestitamo!

Papirnica Količevo

V mesecu decembru so se zaposlili:

Alojz Osolnik, kovinostrugar
Ivan Birk, pomočnik strojev — pazilec sita

V mesecu decembru so odšli iz podjetja:

Jožica Rode, sporazumno
Franc Strukelj, samovoljno
Ivan Svetlin, upokojen
Marjan Hribar, odšel k vojakom
Franc Košak, upokojen

Poročili so se:

Marn Janez se je poročil s Šlibar Marijo
Marjan Križman se je poročil z Jožico Pergar

Čestitamo!

Rodili so se:

Tomažu Štempiharju se je rodil sin Tomaž

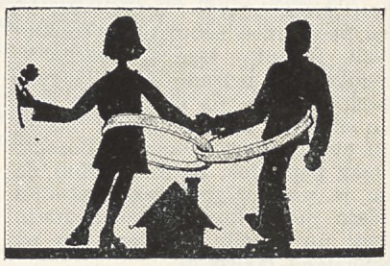

Julki in Ivanu Ravnikar se je rodila hčerka Marija
Francu Kocperju se je rodila hčerka Polonca

Čestitamo!

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo in Tovarne celuloze Medvode — Izdajajo jo njihovi delavski sveti — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robida — Uredniški odbor: Marjan Černe, Janez Gašperin, ing. Janez Hribar, Jože Lejko, Ljubo Milič, Tone Novak, Andrej Pirkmaier. Tehnični urednik Danilo Domajnko (Delavska enotnost) — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani.